

Fas Korin

Nægkiariien sə rani mə nəfe i nəkukuə

Nəkukuə i kani mə Fas Korin Pol rımərai revən ti nakalasia me fwe Korin ia nuk 55. Pol ramarə fwe Efesas mərhi pen nəkukuə i revən ti nakalasia me fwe Korin ti niriḡwenien nəkukuə səvənraha. Korin raməmak ia nıkare təsi Metiterenian. In taon asori riti. Səvənhi nautə rasori. Mətə noien səvəi nəkur Korin rərəha. Ia tənəmtənə me pam nərmama həukurən mə Korin in taon ərəha riti. Ti nəri nə mə nakalasia me fwe Korin həuvehe vi a mhahatətə ia Iesu Kristo, rəknekin ti niriḡha ti noien noien amasan. Irəha kamho ihi noien ərəha. Nakalasia me fwe Korin haməvisə mınraha me. Irəha nepwın kamho noien ərəha anan. Pol rırai nəkukuə i mægkiari skai mınraha mamahatən irəha mə irəha tuhəfarə irə. In rırai nægkiariien me nepwın ia nəkukuə i mə trahatən irəha ia narəien səvənraha. Trini mınuə irəha hesi pen nægkiariien me nəha nənə tuhəukurən noien amasan mıne noien ərəha.

¹ Iou Pol, iou aposol riti səvəi Iesu Kristo, ti nəri nə mə Kumwesən rino rəmwhen ia sə in rokeikei, məkwein iou mə tako wok i, mıne piəvtaha Sostenes.

² Nəkukuə i rauvehe tukumiaha nakalasia me səvəi Kumwesən fwe taon nəha Korin, kimiaha nərmama me i Iesu Kristo rınəpərhi kimiaha hiəmher, nənə Kumwesən rınəkwein kimiaha mə nəkur ikinan me səvənhi, kimiaha mıne nərmama

ia kwopun me pam sɛmɛme hiamɛfwaki m Iesu Kristo Iɛrimɛnu sɛkitaha sɛ in Iɛrimɛnu sɛkitaha pam.

³ Pwɛh Kumwesɛn Tata sɛkitaha mɛne Iesu Kristo Iɛrimɛnu sɛkitaha trouɛriari pehe namasanien mɛne nɛmɛrinuien m kimiaha.

Pol rani vivi Kumwesɛn ti nakalasia me fwe Korin

⁴ Ia nɛpɛn me iakani vivi Kumwesɛn tukumiaha, ti nɛri nɛ mɛ rinɛriari pehe namasanien sɛvɛnhi m kimiaha ia Iesu Kristo,

⁵ mo hiɛuvehe mhɛmwhen ia iɛrmama riti nautɛ sɛvɛnhi rasori. Nautɛ nɛha in nɛha nɛniien me pam mɛne nukurɛnien me pam hiamɛuvehi raku pen ti Iesu Kristo.

⁶ Kumwesɛn rinɛriari namasanien nɛha m kimiaha iamɛnha irɛ ti nɛri nɛ mɛ kimiaha hiamɛni mɛ nɛgkiariien sɛ ramɛvisau Kristo ro nɛpɛrhienien.

⁷ Ro pen kimiaha hiɛuvɛuvehi raka nɛskaiien me pam sɛmɛme Nɛnimwɛn Ikinan rauvehi pehe, hiamɛuvehi mamheitenhi nɛpɛn nɛha tukɛtoni Iɛrimɛnu sɛkitaha Iesu Kristo trier pehe.

⁸ In tro kimiaha hiɛrer ɛknekɛn meste nɛpɛn sampam mɛ tukɛpwɛh nɛtoniien noien ɛrɛha riti ia kimiaha ia nɛpɛn nɛha Iesu Kristo Iɛrimɛnu sɛkitaha truvehe mwi irɛ.

⁹ Kumwesɛn ramo nɛgkiariien sɛvɛnhi ia nɛpɛn me. In rinɛkwein kimiaha, mo kimiaha hiɛuvehe mho kuatia kimiaha tini, Iesu Kristo, sɛ in Iɛrimɛnu sɛkitaha.

Nakalasia me fwe Korin kamheitehieitehi kusen sāvənraha

¹⁰ Piak me, ia nəghi Iesu Kristo Iərīmənu səkitaha iakaməres skai tukumiaha mə kimiaha pam tihəni a nari kuatia, mhəpwəh noien mə nətərigien riti truvehe meitehi kimiaha. Mətə nəpən me nətərigien səkimiaha mine rerimiaha truvehe rouo kuatia.

¹¹ Iakani iamīnhi irə, piak me, ti nəri nə mə nəkur imwei Kləe nepwīn haməni pehe tukw iou i mə kimiaha hiaməvisə.

¹² Nīpwrai nəgkiariien sə iakani ro iamīnhi irə. Kimiaha kuatia kuatia hiaməgkiari. Riti rani mə, “Iou iərmama səvəi Pol.” Riti rani mə, “Iou iərmama səvəi Apolos.” Riti rani mə, “Iou iərmama səvəi Pita.” Riti rani mə, “Iou iərmama səvəi Kristo.”

¹³ Hiənuə ko hieitehieitehi Kristo iamīnha irə? Rəfo? Kīnərui tərini pen iou Pol ia nei kamarkuau i tukumiaha? Uə kīno baptaes ia kimiaha ia nəghi Pol?

¹⁴ Iou iakamīni tanak ti Kumwesən mə iapko mhə paptaes ia kimiaha riti, mətə iakīno a paptaes ia Krispas mine Kaius.

¹⁵ Rerik ragien iamīnha irə ti nəri nə mə iərmama riti ko rīpkīni mhə mə kīno baptaes irə ia nəghik.

¹⁶ (Nīpərhienien iakīno mwī paptaes ia Stefanas mine nərmama me fwe ia nəkwai nimwə sāvənhi. Kurirə ia in, iakenouenou mə iakīno mwī baptaes ia iərmama riti uə rekəm.)

¹⁷ Kimiaha hiəukurən mə Kristo rīpkərhi pehe

mhə iou mə tako paptaes ia nərmama, mətə rərhi pehe iou mə takəvisau irapw nəgkiariien amasan səvənhi. Iakaməvisau irapw nəgkiariien amasan nəha mīpkesi pen mhə nukurəniēn səvəi iərmama kamo nei kamarkuauī səvəi Kristo ruvehe nīskaiien səvənhi riwən.

Kristo in nukurəniēn mine nīskaiien səvəi Kumwesən

¹⁸ Iakani iamīnhi irə ti nəri nə mə nəvisaiien Kristo ia nei kamarkuauī ro narīsien i ti nərmama səməme kamhəuvən mə tuhemhə, mətə tukutaha i nərmama səməme Kumwesən rauvehimīru kitaha, nəvisaiien nəha in nīskaiien səvəi Kumwesən.

¹⁹ Iakani iamīnhi irə ti nəri nə mə Nəkukuə Ikinan rani mə,
 “Iou takouraha nukurəniēn səvəi nərmama səməme həukurən amasan nari,
 nənə mo nəri auər a ia nukurəniēn səvəi nahatən me.”

²⁰ Iərmama sə rukurən amasan nari in pəku? Iahatən pəku səvəi Loa? Iərmama sə raripwen nəresien me ia tiprənə i in pəku? Həiwən! Kumwesən rino nukurəniēn səvəi nərmama ia tiprənə i ruvehe mo narīsien irə.

²¹ Ro iamīnhi irə ti nəri nə mə ia nukurəniēn səvəi Kumwesən in rino mə nərmama səvəi tiprənə i tuhəpwəh nukurəniēn in ia nukurəniēn səvənraha. Mətə Kumwesən rerin ragien mə truvehimīru nərmama səməme kamhəni nīpərhiēniēn ia nəgkiariien i kitaha saməvisau irə, nəgkiariien sə nərmama haməni mə ro narīsien irə.

²² Nəkur Isrel hokeikei mə tuhətoni nımtätien me. Nərmama rıpkə mhə irəha nəkur Isrel kamhətui nukurənien,

²³ mətə kitaha saməvisau Kristo kinərui tərini pen in ia nei kamarkuau. Nəgkiariien nəha nəkur Isrel kamhapəti irə mamhəmwei, nənə nərmama rıpkə mhə irəha nəkur Isrel kamhəni mə nəgkiariien nəha ro narısien i.

²⁴ Mətə nərmama səməme Kumwesən rınəkwein irəha, nəkur Isrel nepwın mine nərmama nepwın rıpkə mhə irəha nəkur Isrel, irəha hənətoni mə Kristo in nıskaiien səvəi Kumwesən mine nukurənien səvəi Kumwesən.

²⁵ Noien nəha səvəi Kumwesən sə nərmama kamhəni mə ro narısien i rukurən nari məpi raka nukurənien səvəi nərmama pam. Nənə noien nəha səvəi Kumwesən sə nərmama kamhəni mə nıskaiien səvənhi riwən riskai məpi raka noien səvəi nərmama pam.

²⁶ Piak me, rerımiaha tramrhi nəpın Kumwesən rınəkwein kimiaha irə fwe kupwən. Ia nəpın nəha kimiaha hiəpik hiəpkukurən mhə nari ia nəmri nərmama. Kimiaha hiəpik hiəpkuvehi mhə nıskaiien, rıpkə mhə kimiaha hiəpik nıpwnəti nəmə asori me nepwın.

²⁷ Mətə Kumwesən rımərfi narimnari me səməme nərmama ia təkure tıprənə i haməni mə ro narısien i, mə ia noien nəha in tro naurısien m nərmama səməme həukurən nari. In rımərfi narimnari me səməme nərmama ia təkure tıprənə i haməni mə nıskaiien səvənraha riwən, mə ia

1:22: Mat 12:38, Wok Me 17:28,32 **1:23:** Rom 9:32, 1Kor 2:14

1:24: Kol 2:3 **1:25:** 2Kor 13:4 **1:26:** Mat 11:25, Jon 7:48, Jem 2:1-5

noien naha in tro naurisien m narmama samame niskaiien savnraha rarə.

²⁸ In rimərfi narimnari auər a me, mine narimnari me kamətə ərəha irəha, mə ia noien naha in tro narmama me kamətə irəha mə irəha narmama anan me nepwin tuhəuvehe mho narmama auər a ia nirəha.

²⁹ Kumwesən rino iamini irə mə iarmama riti riwən trəgkiari ərpwi ia nanimen.

³⁰ Mətə in rino kimiaha hiəuvehe mho kuatia kimiaha Iesu Kristo. Nənə Kristo in nukurəniien səkitaha ruku pen ti Kumwesən. In rino kitaha səuvehe mhatukwatukw ia nəmri Kumwesən. In rino kitaha səuvehe mho nəkur ikinan me savnhi. In rinərəku suatuk mifi raka nari ia kitaha.

³¹ Ro iamini irə, rəmwhen ia nəgkiariien i kimərari pen ia Nəkukuə Ikinan rani mə, “Pwəh iarmama sə raməgkiari ərpwi, trəgkiari ərpwi a ia narimnari me samame Iərimənu səkitaha rino.”

2

¹ Piak me, nəpin iakiməuvehe tukumiaha, iakuvehe mini irapw tukumiaha nəgkiariien i Kumwesən rinərkwafə irə fwe kupwən, mətə iapkini irapw mhə nəgkiariien uə nukurəniien sə rutə pik, rekəm.

² Nəpin iakinamarə kitaha m kimiaha, rerik riskai mə tapkini irapw mhə mwi nari riti, mətə Iesu Kristo a mine nemhəien savnhi ia nei karmkuai.

³ Nəpin iakiməuvehe mətəni kimiaha, niskaiien səiou riwən anan, mamhekir ia nəpin me,

1:29: Rom 3:27, Efes 2:9

1:30: Jer 23:5-6, Jon 17:19, 2Kor 5:21

1:31: Jer 9:24, 2Kor 10:17

2:1: 1Kor 1:17

2:2: Kal 6:14

2:3:

Wok Me 18:9, 2Kor 10:1

mamətəmnimwin.

⁴ Nənə nəgkiariien səiou mine nəvisaiuen səiou, iapkini irapw mhə mesi pen nukurəniien səvəi nərmama ti nuvi peheien kimiaha. Mətə nəpən iakinəgkiari, hiətoni niskaiien səvəi Kumwesən mine wok səvəi Nənimwin Ikinan.

⁵ Iakino iaminha irə mə nahatətəien səkimiaha trəpwəh nərer penien ia nukurəniien səvəi nərmama, mətə trərer pen ia niskaiien səvəi Kumwesən.

Nukurəniien sə rauku pen ti Nənimwin səvəi Kumwesən

⁶ Mətə nīpərhienien, nərmama me i həuvəskai raka ia nimiruien səvənraha, kimaha iahaməvəhag minraha ia nukurəniien. Mətə nukurəniien nəha rīpkuku pehe mhə ti tīprənə i uə ia nəmə asori me səməme kamhərimənu ia tīprənə i. Nəmə asori me nəha tuhəuvehe mho nəmə auər a ia nīrəha.

⁷ Mətə kimaha iahaməgkiari ia nukurəniien səvəi Kumwesən sə rinamərkwafə fwe kupwən nərmama me həpkətoni mhə. Nukurəniien nəha Kumwesən rinəmri raka fwe tui anan mə truvehi utə kitaha irə tsəuvehi nasoriien.

⁸ Nərmama səməme kamhərimənu ia tīprənə i irəha pam həpkukurən mhə nəgkiariien nəha. Ko həpkukurən həpkərui tərini pen mhə Iərimənu asori səkitaha ia nei kamarkuau.

⁹ Mətə rəmwhen ia nəgkiariien i kimərai pen ia Nəkukuə Ikinan rani mə,
 “Iərmama riti riwən rinətə raka ia nənimen,
 uə ruvəregi raka ia nəkwəregin,

uə rerin ruvərhi raka

nəfe Kumwesən rinəpnəpenə irə mə truvei pen m
nərmama səməme hokeikei in.”

¹⁰ Mətə Kumwesən rino pui pehe narimnari me
nəha m kitaha ia Nənimwın səvənhi.

Nənimwın səvənhi rukurən noien iamınha irə
ti nəri nə mə in ramətə pui narimnari me pam,
mamətə pui mwi nətərigien səvəi Kumwesən sə
rəmwhenimw.

¹¹ Narimnari me səməme iərmama rerin ram-
rhi, nənimwın əpa səvənhi fwe imwə rukurən. Ia
noien a mwi nəha, narimnari me nəha səməme
Kumwesən rerin ramrhi, Nənimwın əpa səvənhi
rukurən.

¹² Nənimwın i kiməuvei pehe m kitaha rıpkō
mhə Nənimwın səvəi tıprənə i, mətə Nənimwın sə
raku pen ti Kumwesən. Kiməuvei pehe m kitaha
mə tsəukurən nəfe Kumwesən rauvei pehe auər a
m kitaha.

¹³ In i nəgkiariien i kimaha iahaməni irapw.
Nənə nukurənien səvəi nərmama rıpkahatən mhə
kimaha ia nəgkiariien me nəha, mətə Nənimwın
nəha rınahatən kimaha irə. Nənə iahaməni irapw
nəgkiariien pərhiēn me səvənhi ia nəgkiariien me
səməme in rauvei pehe.

¹⁴ Iərmama sə Nənimwın səvəi Kumwesən riwən
irə ko rıpkuvehi mhə narimnari me Nənimwın
nəha raməriari pehe i. In rətoni narimnari me
nəha ho a narısien irə. Ko rıpkukurən mhə irəha
ti nəri nə mə kaukurən narimnari me nəha ia
Nənimwın səvəi Kumwesən.

2:10: Mat 13:11 **2:11:** Prov 20:27 **2:12:** Jon 16:13-14 **2:13:**
1Kor 2:4 **2:14:** Jon 8:47, 14:17, 1Kor 1:23

¹⁵ Iærmama Nənimwɪn səvəi Kumwesən ramarə irə raməkiri mamətə sas narimnari me pam, mətə iærmama riti riwən ko rəkiri noien səvəi iærmama nəha.

¹⁶ Ro iamɪnhi irə ti nəri nə mə Nəkukuə Ikinan rani mə,
 “Sin rukurən nətərigien səvəi Iærimənu səkitaha mə trahatən in?”
 Mətə kitaha saməuvehi nətərigien səvəi Kristo.

3

Kumwesən əpa trəkiri wok səvəi nərmama me səvənhɪ

¹ Piak me, fwe kupwən, nəpɪn iakinamarə kitaha m kimiaha, ko iapəkəgkiari mhə m kimiaha rəmwhen iakaməgkiari m nərmama Nənimwɪn səvəi Kumwesən rinarə raka ia nirəha, mətə iakinəgkiari m kimiaha rəmwhen mə kimiaha nərmama me a səvəi tɪprənə, uə kimiaha nəkwərhakwərha me a ia nɪmɪruien vi səkimiaha ia Kristo.

² Nəpɪn iakinamahatən kimiaha rəmwhen iakauvei pehe a nəveginien mərməru m kimiaha. Iapkuvei pehe mhə nəveginien sikai m kimiaha ti nəri nə mə kimiaha hiəpkəmwhen mhə ti nəniien nəveginien sikai. Nənə nɪpərhiienien təkwtəkwuni hiəpwəh ihɪ nəmwhenien ti nəniien nəveginien sikai.

³ Noien səkimiaha rəmwhen a ia noien səvəi nərmama səvəi tɪprənə i. Kimiaha hiamətərig ərəha ia kimiaha me, mamhəvisə m kimiaha me. Noien nəha hiamo ramahatən pen mə kimiaha nərmama

2:15: 1Jon 2:20
 5:12-13, 1Tes 2:2

2:16: Rom 11:34

3:1: Jon 16:12

3:2: Hip

3:3: 1Kor 1:10-11, 1Kor 11:18

me a, noien sækimiaha rəmwhen a ia nərmama nepwɪn səvəi tɪprənə i.

⁴ Nəpɪn iərmama riti rɪni mə, “Iou iərmama səvəi Pol,” nənə riti mwɪ rɪni mə, “Iou iərmama səvəi Apolos,” noien nəha ramahatən pen mə kɪmiaha nərmama me a səvəi tɪprənə.

⁵ Hətɔni ro. Apolos in nəfe iərmama? Pol in nəfe iərmama? Kɪmrau iotukwininari mi a iarɪnouasitu ia kɪmiaha mə tihəni nɪpərhiɛniɛn ia Iesu. Kɪmrau iarauo wok sə Iərimənu səkɪtaha rɪməuvei pehe m kɪmrau kuatia kuatia mə trouo.

⁶ Rəmwhen mə iou iakɪnəpwei nuni nari, nənə Apolos in rɪnəfwɪ ia nui, mətə Kumwesən rɪno rutə.

⁷ Ro iamɪnhi irə iərmama sə raməpwei nuni nari, uə iərmama sə raməfwɪ ia nui, in nəri auər a, mətə Kumwesən in nukune wok nəha, tɪ nəri nə mə in ramo narɪmnari haməmɪru mamhəutə.

⁸ Iərmama sə raməpwei nuni nari mɪne iərmama sə raməfwɪ ia nui irau krouəmnəmwhen a. Kumwesən trərəkɪ irau mesi pen atukwatukw wok sə irau kro.

⁹ Iakani iamɪnhi irə tɪ nəri nə mə kɪmrau iotukwininari mi səvəi Kumwesən iarauo pəri wok. Nənə kɪmiaha hiəmwhen ia nəmhɪɛn səvəi Kumwesən uə nɪmwə səvəi Kumwesən.

¹⁰ Ia namasanien səvəi Kumwesən sə rɪnəriari pehe irə miou, iako rəmwhen ia iərmama sə rukurən amasan nuvrhəkɪniɛn nɪmwə, məmri irapw nəri skai riti tukuvrhəkɪn pen nɪmwə ia təkuren, nənə təkwtəkɪwuni iərməpə rauvrhəkɪn pen nɪmwə ia təkure nəri skai nəha iakɪnəmri irapw. Pwəh nərmama hətui amasan mə kamhəfo mamhəuvrhəkɪn pen nɪmwə irə.

¹¹ Iakani iam̄inhi irə ti nəri nə mə iərmama riti ko r̄ipkəmri irapw mhə nəri skai riti sə tukuvrhək̄in pen nimwə irə ropə ia nəri skai nəha k̄inəmri irapw raka. Nəri skai nəha in nəha Iesu Kristo.

¹² Nərmama nepw̄in haməuvehi narimnari me səməme tuhəuvrhək̄in nimwə irə rərer k̄ini tui rəmwhen ia aean mi nəha kol mine silva mine kəpwier amasan me səməme nənimenraha rəknek̄in. Nərmama me nepw̄in mwi haməuvehi narimnari me səməme ko hək̄kerer əpwəmwis mhə rəmwhen ia nei mine nig mine nimwai nari.

¹³ Tukətoni wok səvəi nərmama kuatia kuatia ti nəri nə mə nəp̄in səvəi Kristo tro pui irəha. Ia nəp̄in nəha napw trahi wok səvəi nərmama kuatia kuatia mahatən pen wok səvənraha mə ramasan uə rərəha.

¹⁴ Tr̄ini minuə napw rəpwəh nahi əmwesiien wok sə iərmama riti ruvrhək̄in pen ia təkure nəri skai k̄inəmri irapw, iərmama nəha truvehi nərəkuien riti.

¹⁵ Mətə tr̄ini minuə napw rahi əmwesi wok səvəi iərmama riti, iərmama nəha trarfai ia nərəkuien səvənhi. Mətə Kumwesən truvehim̄iru in rəmwhen ia iərmama riti sə napw rinahi nimwə səvənhi mine narimnari me səvənhi nənə in əpa ram̄iru.

¹⁶ Hiəukurən uə rekəm? Nimwə səvəi Kumwesən in nə kimiaha. Nən̄imw̄in Ikinan ramarə ia kimiaha.

¹⁷ Tr̄ini minuə iərmama riti rouraha nimwə səvəi Kumwesən, Kumwesən trouaha in. Iakani iam̄inhi irə ti nəri nə mə nimwə səvəi Kumwesən ro ikinan i, nənə nimwə nəha in nə kimiaha.

18 Rəəha mə iərmama riti treikuə atukw a irə. Trīni minuə kimiaha riti rerin ramrhi mə in rukurən nari nəha təkwtəkwwuni ia nəmri nərmama, ramasan mə pwəh ruvehe iərmama riti nərmama haris irə. Ia suatuk nəha in truvehe mukurən nari.

19 Ro iamihhi irə ti nəri nə mə nukurənien səvəi nərmama ia tīprənə i ro narisien i ia nəmri Kumwesən. Rəmwhen ia nəgkiariien i kimərai pen ia Nəkukuə Ikinan rani mə,

“Kumwesən ramo mə nərmama səməme həukurən nari
noien ikou me səvənraha trousi tərini irəha rəmwhen ia kwənkru.”

20 Nəkukuə Ikinan rani mwi mə,

“Iərimənu rukurən mə nətərigien səvəi nərmama səməme həukurən nari
ho a nəri auər a ia nirəha.”

21 Ro iamihhi irə tihəpwəh niniien mə kimiaha nərmama səvəi iərmama i uə kimiaha nərmama səvəi iərmama nəha mə tihəuvehi utə atukw a kimiaha tukwe. Kumwesən rauvei pehe narimnari me pam mə trasitu ia kimiaha.

22 Pol uə Apolos uə Pita uə təkure tīprənə uə nimiruuen uə nemhəien uə nəpin ipwet mine uə nəpin sə trīpkuvehe, mətə irəha pam səkimiaha,

23 kimiaha nəha səvəi Kristo, nənə Kristo in səvəi Kumwesən.

4

Aposol me səvəi Kristo

1 Ro iamihhi iərmama riti trəfətə kimaha irə? In trətə kimaha rəmwhen ia kimaha iotukwininari me səvəi Kristo. Nəgkiariien me i səvəi

Kumwesən hənāmərkafe fwe kupwən, Kumwesən rinəmri pehe nəgkiariien me nəha ia rəgimaha mə tahətui amasan tukwe.

² Nənə kimiaha hiəukurən nərmama me səməme iamə asori riti rəmri pen narimnari me səvənhi ia rəginraha hamətui tukwe, irəha tuhaməkeikei mho wok səvənraha ramasan mə nəpən iamə asori rətoni wok səvənraha nənə rini niperhienien ia nirəha.

³ Mətə tukw iou, ro a nəri ouihi riti trini minuə kimiaha uə nərmama əpə me nepwən hənua tuhəkiri noien səiou. Iou mwī ko iapkəkiri atukw mhə noien səiou iamənhi irə.

⁴ Ia nətərigien səiou, iou iakino a sə ramasan, mətə ripko mhə iakani mə iakatukwatukw. Iərimənu səkitaha in əpa ratukwatukw ti nəkiriien noien səiou.

⁵ Ro iamənhi irə tihəpwəh nəkiri akwauakwien noien səvəi nərmama ia nəpən sə ripkatukwatukw mhə mə tukəkiri noien səvəi nərmama irə. Tihəfwini meste nəpən Iərimənu səkitaha truvehe irə. In truvehe mipeki irapw narimnari səməme hamərkwafə ia nəpitəvien, mipeki pehe ia nukuraanien, nənə mīni irapw nətərigien afafa me səvəi nərmama ia nukuraanien. Ia nəpən nəha Kumwesən trəgnəgini nərmama kuatia kuatia mesi pen atukwatukw noien amasan me səməme hənə.

⁶ Piak me, iakiməni nəgkiariien me i ia kimrau Apolos mə trasitu ia kimiaha. Iakokeikei mə tihəuvehi nukurənien ia kimrau nənə mhəukurən nipwrai nəgkiariien i sə rani mə, “Tikamevən

məpwəh nəpi rakaien nəfe kimərai pen ia Nəkukuə Ikinan.” Rərəha mə tihərpwi kimiaha ti iərmama riti mamhəni ərəha riti.

⁷ Rəfo? Kimiaha hiasori mhəpi raka nərmama me pam? Rekəm! Kimiaha hiəpkuvehi mhə nari riti sə ruku pehe atukw tukumiaha. Narimnari me pam səməme hiaməuvehi, Kumwesən rauvei pehe auər a m kimiaha. Ro pen ripkəmwhen mhə mə tihaməgkiari ərpwi.

⁸ Rəfo nəha? Rosi kimiaha hiəuvəukuər raka uə? Rosi nautə səkimiaha ruvəuvehe minasori raka uə? Rosi kimiaha hiənəvtənhi raka kimaha mhəuvehe mho kig me ia kimiaha uə? Kamo hiamərimənu pərhien kimaha iahokeikei pwəh sərimeanu pəri kitaha m kimiaha.

⁹ Kimaha aposol me, mətə iakamətoni mə Kumwesən ruvehi irapw kimaha inhəripw anan. Kimaha iahəmwhen ia nərmama səməme kinəkiri raka irəha mə tuhaməkeikei mhemhə. Rəmwhen mə iahamərer ia nəmri nagelo me mine nərmama me pam səvəi tivrənə mə irəha tuhəspau ia noien səvəi nemhəien səkimaha.

¹⁰ Kimaha nərmama səvəi Kristo ro pen nərmama kamharis ia kimaha mə kimaha iahəreirei nari. Mətə rəfo? Rosi kimiaha hiəukurən nari ti nəri nə mə hiəuvəuvehe mhəno kuatia kimiaha Kristo uə? Kimaha niskaiien səkimaha riwən. Mətə rəfo? Rosi niskaiien səkimiaha rarə uə? Nərmama kamhəni ərəha kimaha. Mətə rəfo? Rosi irəha kamhəsiai kimiaha uə?

¹¹ Meste pehe ipwet mine nukumhə ramahi kimaha, kimaha iahaməkwaqwa, mamharkahu

4:7: Rom 12:6

4:8: Rev 3:17,21

4:9: Rom 8:36, Hip 10:33

4:10: 1Kor 3:18

4:11: 2Kor 11:23-27

ia tɪnari eitehi me, nərmama hamousi kɪmaha, nɪmwə səkɪmaha riwən.

¹² Kɪmaha iahaməsese mamhowok ia rəgɪmɪaha ti nuvehien nəveginien sənəmaha. Nəpɪn nərmama həni ərəha kɪmaha, kɪmaha iahəkwein amasan ia nɪrəha. Nəpɪn nərmama hometə kɪmaha, kɪmaha iahəseni a mhərer əknekɪn.

¹³ Nəpɪn nərmama houraha nəghimaha ia neikuəien, mətə kɪmaha iahəgkiari pen amasan a mɪnraha. Meste pehe ipwet mɪne ia nəmri nərmama kamətə kɪmaha rəmwhen ia nəri əmkemɪk me səməme kamərarki mɪne nɪpware narɪmnari me pam ia təkure tɪpɾənə i.

¹⁴ Iapkraɪ mhə nəgkiariien me i mə tako kɪmɪaha hɪaurɪs, rekəm. Kɪmɪaha hɪəmwhen ia nɪpwnətɪk keikei me səiou ro pen iakaməvəhag m kɪmɪaha.

¹⁵ Nahatən me səkɪmɪaha həpɪk səməme tuhatən kɪmɪaha ia Kristo. Rosi ɪrəha həmwhen ia tata karen i səkɪmɪaha ɪrəha pam ten taosen, mətə tata atukwatukw səkɪmɪaha kuatia a, in i iou, ti nəri nə mə iou iakɪməuvehe mo tata səkɪmɪaha ia Iesu Kristo nəpɪn iakɪnaməvisau pehe nəgkiariien amasan səvənhi m kɪmɪaha fwe kupwən.

¹⁶ Ro pen iakani pehe tukumɪaha i mə ramasan mə tɪhəuvnhi iou.

¹⁷ Ro iamɪnhi ɪrə iakərhi pehe Timoti ruvehe tukumɪaha. In nərɪk keikei riti ia Iərimənu səkitaha. Iou iakukurən nətɪgiteien ɪrə. In trahatən mwɪ kɪmɪaha ia suatuk me səiou ia Iesu Kristo, suatuk me nəha iakamahatən nakalasia me ɪrə ia kwopun me pam.

4:12: Wok Me 18:3, 1Kor 9:14-15, 2Tes 3:8, Sam 109:28, Mat 5:44

4:13: Krae 3:45 **4:15:** Kal 4:19 **4:16:** Fil 3:17, 1Tes 1:6 **4:17:**

Wok Me 19:22

18 Kimiaha me nepwɪn hiamərpwi kimiaha ti nəri nə mə rerimaha ramrhi mə tapkuvehe mhə mətoni kimiaha.

19 Mətə tripkə mhə tui iakuvehe mətoni kimiaha trini minuə İərimənu səkitaha rəsəni iou. Nənə iou tapkregi mhə nəgkiariien me səvəi nərmama səməme hamərpwi irəha, mətə takuvehe mətə sas ia niskaiien səvənraha.

20 İakani iamɪnhi irə ti nəri nə mə nitətə sə Kumwesən ramərimənu irə ripko mhə nitətə səvəi nəgkiariien, mətə nitətə səvəi niskaiien.

21 Nənə hiokeikei nəfe? Takuvehe mətoni kimiaha mərisi kimiaha uə takuvehe masitu ia kimiaha ia noien məru ti nəri nə mə iakokeikei kimiaha?

5

Kimiaha tihərhi irapw iərmama sə ramo noien ərəha ia nımwrhenimaha

1 Kiməni pehe tukw iou i mə kimiaha riti ramo noien riti rərəha anan. Kipkətoni mhə nərmama səməme həreirei Kumwesən kamho noien ərəha nəha. İakani iamɪnhi irə ti nəri nə mə iərman riti riməiri pran kurirə səvəi tata səvənhi krauarə pəri nəha təkwtəkwuni.

2 Nənə kimiaha hiamərpwi kimiaha tukwe mə ramasan a! Mətə rəfo kimiaha hiəpkregi mhə rərəha mhasək tukwe? İəmə sə rino noien nəha, kimiaha tihaməkeikei mhərhi irapw in ia nımwrhenimaha.

3 Təkwtəkwuni iapkarə mhə kitaha m kimiaha ia nipwrak, mətə ia nənımwiək iakamarə kitaha m kimiaha. Trini minuə iakamarə kitaha m kimiaha,

iakuvəni raka ia nəghi Iesu Iərimənu səkitaha nəfe tso ia iəmə nəha.

⁴ Nəp̄in hiouəsəsimw̄in kimiaha me, nənə ia nənimw̄ik iou mwi iakamarə kitaha m kimiaha, nənə ia n̄iskaiien səvəi Iesu Iərimənu səkitaha,

⁵ kimiaha tihəmri pen iəmə nəha ia rəgi Setan mə tukouraha n̄ipwran. Tiho iam̄inha irə mə tukuvehim̄iru nənimw̄i iəmə nəha ia nəp̄in nəha Iərimənu səkitaha Iesu truvehe irə.

⁶ Noien sə hiaməgkiari mamhərpwi kimiaha irə r̄ipkamasan mhə. Hiəukurən uə rekəm? Yis ouihi raməse bred pəpwiə.

⁷ Tihəuvehi raka yis akuas mə kimiaha tihəmwhen ia bred vi sə yis riwən irə. N̄ipər̄hienien kimiaha hiəmwhen ia bred nəha ti nəri nə mə Kristo, kwəti sipsip səkitaha səvəi nəveginien asori nəha Pasova, kinousi əpune n̄iten ruvehim̄iru kitaha.

⁸ Ro pen pwəh kitaha tso nəveginien asori nəha, mhəpwəh nəmwəkien kitaha me, mhəpwəh noien ərəha. Noien me nəha həmwhen ia yis akuas. Mətə pwəh so nəveginien asori nəha mho noien sə rəmher matukwatukw rəmwhen ia bred sə yis riwən irə.

⁹ Iakuvərai raka nəkukuə riti m kimiaha, mini mə tihəpwəh navən pəriien kimiaha nərman mine n̄ipran səməme kamhəiri əpnəpen irəha me,

¹⁰ mamhəpwtig ti nautə səvənraha, mamhakres, mamhəfwaki m nənimw̄i nari me. R̄ipko mhə n̄ipwrai nəgkiariien nəha səiou mə kimiaha tihəpwəh navən pəriien kimiaha nərmama me

5:4: Mat 16:19, 2Kor 13:10 **5:5:** 1Tim 1:20, 1Tes 4:6 **5:6:** Kal 5:9 **5:7:** Eks 13:7, 12:21, Aes 53:7, 1Pit 1:19 **5:8:** Dut 16:3 **5:9:** Mat 18:17, 2Tes 3:14

səvəi tɪprənə i səməme kamho noien ərəha me nəha. Rəknekɪn ko hiəpkaraka mhə ia nirəha ti nəri nə mə kitaha mɪnrəha samarə ko səpkaraka mhə ia təkure tɪprənə i.

¹¹ Mətə nəkukuə sə iakimərai m kimiaha, nɪpwran ro iamɪnhi irə mə tihəpwəh navən pəriien kimiaha nərman mɪne nɪpran səməme kamhəni mə irəha nəkur əfwaki me, mətə kamhəiri əpnəpen irəha me, mamhəpwɪtig ti nautə səvənraha, mamhəfwaki m nənimwi nari me, mamhəni neikuəien mamhouraha nəghi iərmama irə, mamhənimwi pɪk nənimwiien skai mamhakonə irə, mamhakres. Kimiaha tihəpwəh nəkure pəriien kimiaha nərmama me nəha mhani nari kimiaha mɪnrəha.

¹²⁻¹³ Rɪpko mhə səiou nəha wok mə takəkiri noien səvəi nərmama iruə me. Kumwesən əpa trəkiri noien səvənraha. Mətə kimiaha nakalasia me kimiaha nərmama me i nəkwai nimwə nənə tihaməkeikei mhəkiri noien me səkimiaha me. Rəmwhen ia Nəkukuə Ikinan rani mə, “Tihərhi irəpw iərmama sə ramo noien ərəha ia nɪmwrhənɪmiaha.”

6

Nakalasia me mɪne nəvisəien me səvənraha

¹ Nəpɪn kimiaha mi kəru krouəski irau me, nənə ro naurisien mə irau trouvehi nəvisəien səvənrau rouevən ti nərmama səməme həreirei Kumwesən mə tuhəkiri nəgkiariien səvənrau. Irau trouəkeikei rouuvehi nəvisəien səvənrau rouevən ti nərmama səvəi Kumwesən pwəh irəha həkiri.

5:11: 2Tes 3:6, Taet 3:10, 2Jon 10
22:24, Mak 4:11

5:12-13: Dut 13:5, 17:7, Dut

² Hiəukurən uə rekəm? Ia nəpin sə triṗkuvehe nərmama me səvəi Kumwesən tuhəkiri nərmama ia təkure tiṗrənə i ti noien me səvənraha. Trini minuə kimiaha tihəkiri nərmama ia təkure tiṗrənə i rəfo, ko hiəpkəkiri atukw mhə noien kwərhakwərha me səkimiaha?

³ Hiəukurən uə rekəm? Kitaha tsəkiri nagelo me ti noien me səvənraha. Mə ro iam̄inhi irə, noien me səvəi tiṗrənə i haməru a ti nəkiriien.

⁴ Ro pen rəfo kimiaha hiaməuvən ti nərmama me nəha səməme nakalasia me həpkisiai mhə irəha mə irəha tuhəkiri kimiaha ti nəvisəien me səkimiaha sə ro me iam̄inha irə?

⁵ Iakani nəgkiariien nəha ramo naurisien m kimiaha. Rəfo, kimiaha riti riwən sə nukurəniēn səvənhi rəmwhen mə trəmri amasan nəvisəien səvəi piəvtaha mi kəru?

⁶ Mətə piəvtaha mi krouəvisə minrau me rouuvehi rouevən ti nərmama səməme həpkini mhə niṗərhiēniēn ia Kristo mə irəha tuhəkiri nəgkiariien səvənrau.

⁷ Noien nəha hiaməuvən ti iərmama riti mə trəkiri kimiaha ti nəvisəien me səkimiaha ramahatən pen me hiənarfai raka ia suatuk səvəi Kumwesən ia nimiruiēn səkimiaha. Rəfo, trini minuə iərmama riti ramo rərəha ia niram, ramasan mə tikenouenou a irə. Trini minuə rameikuə ia niram, mamakres mik, ikenouenou a mwi irə.

⁸ Mətə rekəm. Kimiaha piəvmiaha me a, mətə hi-amo rərəha ia kimiaha me, mamheikuə ia kimiaha me, mamhakres m kimiaha me.

6:2: Dan 7:22, Mat 19:28, Rev 2:26, 3:21, 20:4 **6:7:** Mat 5:39, 1Tes 5:15, 1Tes 3:9

⁹ Kìmiaha tihaməkeikei mhəukurən. Nərmama səməme həpkatukwatukw mhə irəha ko həpkuvimwə mhə ia nitətə sə Kumwesən ramərimənu irə. Tihəpwəh neikuə atukwien ia kìmiaha. Nərman mine nìpran səməme kamhəiri əpnəpen irəha me, mine nərmama səməme kamhəfwaki m nənìmwì nari me, mine nərman mine nìpran səməme kamhakres ia nìrəha me, mine nərman səməme kamhəiri atukw a irəha me,

¹⁰ mine rakres me, mine nərmama səməme kamhəpwətig ti nautə səvənraha, mine nərmama səməme kamhənìmwì pìk nənìmwìien skai mamhakonə, mine nərmama səməme kamhəni neikuəien mamhouraha nəghi iərmama irə, mine nərmama səməme kamheikuə mamhakres, irəha ko həpkuvnimwə mhə ia nitətə sə Kumwesən ramərimənu irə.

¹¹ Fwe kupwən kìmiaha me nepwìn hiənamo iamìnha irə. Mətə təkwtəkwuni nəha, ia nəghi Iərimənu səkitaha Iesu Kristo mine ia nìskaiien səvəi Nənìmwìn Ikinan, Kumwesən rìnəpərhi raka kìmiaha hiəmher. In rìno hiəuvehe nəkur iki-nan me səvənhi, muvəni raka mə kìmiaha hiatuk-watukw ia nənimen.

Nərman mine nìpran kamhəiri əpnəpen irəha me rərəha ia nəmri Kumwesən

¹² Kamìni mə, “Narimnari me pam ramasan a iou iakukurən noien,” nìpərhiienien, mətə rìpko mhə irəha pam tuhasitu. “Narimnari me pam ramasan a iou iakukurən noien,” mətə iou ko iapkəsəni mhə mə nari riti trərkwì iou, mamərimənu ia nìrak.

¹³ Kamini mæ, “Næveginien kīno sævæi tīpwi iærmama, nænæ tīpwi iærmama kīno sævæi næveginien.” Nīpærhienien, mætæ Kumwesæn trou raha irau pæri. Nīpwrai iærmama komhæ kīno mæ iærman triri æpnæpen nīpran iræ, mætæ kīno nīpwrai iærmama mæ trægnaḡini Iærimænu iræ, nænæ Iærimænu ramaræ ti nīpwrai iærmama.

¹⁴ Kumwesæn rīno Iærimænu sækītaha rætui mwi ia nemhæien, nænæ ia nīskaiien sævænhi in tro mwi kītaha sætui mwi.

¹⁵ Hiæukuræn uæ rekæm? Nīpwrataha iræha nīpæri nīpwrai Kristo. Nænæ rerīmīaha rīrhi mæ ko iakuvehi nīpwrak i sæ in nīpæri nīpwrai Kristo mevæn mo kuatia iræ irau pran ia suatuk? Rekæm! Ko rīpko mhæ iamīnhi iræ mīne.

¹⁶ Hiæukuræn uæ rekæm? Iærmama sæ ramiri pran ia suatuk, irau krouvehe rouæmwhen ia nīpwrai iærmama kuatia. Ræmwhen ia næḡkiariien i kīmærai pen ia Nækukuæ Ikinan rani mæ, “Irau trouvehe rouæmwhen ia nīpwrai iærmama kuatia.”

¹⁷ Mætæ iærmama sæ rauvehe mamō kuatia irau Iærimænu sækītaha, in ruvehe mo kuatia irau min ia nænīmwin.

¹⁸ Tiharaka mhæpwæh nevænien ipaka ti noien i sæ iærman ramiri æpnæpen nīpran. Noien æræha me nepwin sæmæme iærmama ramo, iræha fwe iruæ ko hæpkuvnimwæ mhæ ia nīpwrai iærmama. Mætæ iærman sæ ramiri æpnæpen nīpran ramo noien æræha riti ia nīpwræn atukw.

¹⁹ Hiæukuræn uæ rekæm? Nīpwrāmīaha

6:13: 1Tes 4:3-5 **6:14:** Rom 8:11, 1Kor 15:20, 2Kor 4:14 **6:15:** Rom 12:5, Efes 5:30 **6:16:** Mat 19:5 **6:17:** Jon 17:21-23, Rom 8:9-11 **6:19:** 1Kor 3:16

rəmwhen ia nimwə riti səvəi Nənimwɪn Ikinan fwe ia rerimiahaha. Kumwesən ruvei pehe Nənimwɪn nəha m kimiahaha. Nənə ripko mhə səkimiahaha atukw a nə nɪpwramiahaha.

²⁰ Kumwesən rɪnərəkʊ raka kimiahaha ia nərəkuien riti rəknekɪn. Ro pen tihaməkeikei mhəuvehi utə nəghi Kumwesən ia nəfe hiamo ia nɪpwramiahaha.

7

Nerəien

¹ Ia nɪkaren səvəi nəresien me nəha hiamərai mhərhi pehe miou. Ramasan mə iərman riti trəpwəh niriien pran.

² Mətə nərman mine nɪpran kamhəiri əpnapen pɪk irəha me ro pen ramasan mə iərman riti traməkeikei miri pran riti səvənhi, nənə pran riti traməkeikei mesi pen iərman riti səvənhi.

³ Iərman traməkeikei mapri irau pran səvənhi trɪni minuə pran rokeikei, nənə pran traməkeikei mapri irau iərman səvənhi trɪni minuə iərman rokeikei.

⁴ Iakani iamɪnhi irə ti nəri nə mə pran rəpwəh nərimənu atukwien ia nɪpwrən, mətə iərman səvənhi ramərimənu irə. Rəmwhen a mwɪ iərman in rəpwəh nərimənu atukwien ia nɪpwrən, mətə pran səvənhi ramərimənu irə.

⁵ Ripkamasan mhə mə pran uə iərman rehekɪr ti nɪpwrən trɪni minuə riti rokeikei. Mətə trɪni minuə irau pəri krouəsəni mə trouəpwəh napri pəriien nəpɪn ouihi a ti nəfwakiiɪn, nənə ramasan a. Mətə irau trouəkeikei rouvehe rouapri pəri mwɪ kamo

riməru ti Setan mə tro irau kroumwei ia nərəhaien ti nəri nə mə irau kroupkiskai mhə.

⁶ Nəgkiariien nəha iakini mə, “Trouəpwəh napri pəriien nəp̄in ouihi a ti nəfwakiien,” ramarə a ia k̄imiahə mə tiho uə tihəpwəh noien, r̄ipko mhə loa riti.

⁷ Iakregi mə ko nərmama me pam həmwhen a ia nirak, səiou pran riwən, ramasan, mətə Kumwesən rəpwəh nuvei penien n̄iskaiien m nərmama me pam mə tuharə əpa. Riti rauvehi n̄iskaiien mə tro iam̄inhi irə, riti mwi mə tro iam̄inha irə.

⁸ Nərmama səməme həpkarə pəri mhə mine səməme nərman uə n̄ipran me səvənraha həuvamhə raka, iakani mə ramasan mə irəha tuhəpwəh narə pəriien rəmwhen a ia nirak.

⁹ Mətə tr̄ini minuə rəknek̄in ti nirəha mə tuhavən ia suatuk atukwatukw nənə ramasan mə irəha tuhaməkeikei mharə pəri pwəh iərman rer̄in rəpwəh nevən p̄ikien ia pran, pran rer̄in rəpwəh nevən p̄ikien ia iərman.

¹⁰ Nərmama me səməme kamharə pəri, iakani pehe tukumiahə i, r̄ipko mhə nəgkiariien səiou mətə səvəi Iər̄imənu sək̄itaha, mə pran trəpwəh nəpwəhien iərman səvənhi.

¹¹ Mətə tr̄ini minuə pran rəpwəh iərman səvənhi, in trəpwəh mwi narə pəriien irau iərman riti mwi, mətə mə rəfo in tr̄ir̄ar̄ig pen a mwi ti iərman səvənhi. Nənə iərman trəpwəh nəpwəhien pran səvənhi.

¹² Tr̄ini minuə piəvtaha riti pran səvənhi r̄ipkhatətə mhə ia Kristo, mətə rəsəni mə trouarə

irau iærman naha, iærman træpwäh næpwähien præn naha. Nægkiariien i iakanî ripko mhæ sæiou mætæ sævæi Iærimænu sækitaha.

¹³ Trîni minuæ pran riti sævænhi iærman ræpwäh nahatætæien ia Kristo, mætæ ræseni mæ trouaræ irau præn naha, præn naha træpwäh næpwähien in.

¹⁴ Kimiaha hiæukuræn. Iærman sæ ripkahatætæ mhæ ia Kristo, nahatætæien sævæi pran sævænhi rîno raka iærman naha ruvehe mæmwhen ia nari riti kinæmri æpæ ro ikinan i sævæi Kumwesæn. Nænæ pran sæ ripkahatætæ mhæ ia Kristo, nahatætæien sævæi iærman sævænhi rîno raka præn naha ruvehe mæmwhen ia nari riti kinæmri æpæ ro ikinan i sævæi Kumwesæn. Mæ ripko mhæ iamînhi iræ nækwærhækwærha me sævænrau tuhæmkemik ia næmri Kumwesæn, mætæ tækwætækwuni iræha hæuvæuvehe mhæno ikinan i.

¹⁵ Mætæ trîni minuæ sæ naha ripkahatætæ mhæ ia Kristo rokeikei mæ irau trouæpwäh irau me, pwäh ro iamînhi iræ. Piævtaha riti uæ kitirimætaha riti nari riti mwi riwæn rærihi irau pran uæ iærman sæ rinæpwäh in iamînha iræ. Mætæ Kumwesæn rinækwein kitaha mæ tsaræ ia næmærinuien.

¹⁶ Ik pran sæ ikamahatætæ ia Kristo, tikæfukuræn? Rosi tikuvehimîru iærman sæim uæ? Nænæ ik iærman sæ ikamahatætæ ia Kristo, tikæfukuræn? Rosi tikuvehimîru pran sæim uæ?

¹⁷ Mætæ næri kuatia i mæ pwäh kimiaha kuatia kuatia tihamaræ ia naræien sæ Iærimænu sækitaha rimæuvei pehe m kimiaha fwe kupwæn sæ hiænamaræ iræ ia næpîn naha in rinækwein ia kimiaha. In i nævæhagien sæiou iakauvei pen m nakalasia me pam.

18 Kìmiaha sàməme kuvəuvehi raka ninhum m kìmiaha fwe kupwən, kurirə Kumwesən rəkwein ia kìmiaha, rərəha mə ipwet mine hiaməmwur mə tihamərkwafə noien nəha kino m kìmiaha. Kìmiaha sàməme kəpwəh nuvehien ninhum m kìmiaha fwe kupwən, kurirə Kumwesən rəkwein kìmiaha, rərəha mə ipwet mine tihəuvən mə tuku-vehi ninhum m kìmiaha.

19 Iakani iamihhi irə ti nəri nə mə ro nəri auər a irə mə kuvehi ninhum m iərmama uə kəpwəh nuvehien, mətə nəri anan riti in i tsaməkeikei mho nəgkiariien me səvəi Kumwesən.

20 Kìmiaha kuation kuation tihaməkeikei mharə a ia narəien sə hiənamarə irə fwe kupwən ia nəpin nəha Kumwesən rinəkwein ia kìmiaha.

21 Trini minuə ik slef riti nəpin Kumwesən rəkwein ik, tikəpwəh nətərig pikien. Mətə trini minuə ikukurən suatuk sə tukifi nari ia niram, ikesi pen.

22 Kìmiaha hiəukurən. Trini minuə Iərimənu rəkwein ia iərmama riti sə in slef, iərmama nəha rəmwhen ia iərmama riti kuvəfi raka raka nari irə in səvəi Iərimənu. Ia noien a mwi nəha, trini minuə Iərimənu rəkwein ia iərmama riti sə ripko mhə in slef, iərmama nəha in slef riti səvəi Kristo.

23 Kumwesən rinərəku raka kìmiaha ia nərəkuien riti nənimen rəknekən. Ro pen tihəpwəh nuveheien mho kìmiaha slef me səvəi nərmama.

24 Piak me, nəfe narəien kìmiaha kuation kuation hiənamarə irə fwe kupwən ia nəpin nəha Kumwesən rinəkwein ia kìmiaha, ramasan mə tihamarə a irə kìmiaha Kumwesən.

25 Ia nikaren səvəi nəresien nəha mə rəfo ia

7:19: Rom 2:25, Kal 5:6, 6:15

7:22: Flm 16, Efes 6:6, 1Tes 2:16

7:25: 1Tim 1:12-13

nækur vi me sãmame hæpkarə pəri mhə ihi, iou iapkuvehi atukwatukw mhə nægkiariien riti ti Iərimənu səkitaaha. Mətə takini nətərigien səiou, nənə ti nəri nə mə Iərimənu səkitaaha rinapi pik tukw iou, ro pen hiækurən niniien nipərhiien ia nəfe takini.

²⁶ Ia nətəien səiou, ti nəri nə mə kitaha samarə ia nəpin əknekın ipwet mine, ramasan mə iərmama riti tramarə a iamınhi irə mamevən.

²⁷ Ik iərmama sə ikinarə pəri raka kimirau pran, tikəpwəh neitehiien narəien səim. Nənə ik iərmama sə ikəpwəh ihi narə pəriien kimirau pran, tikəpwəh nətuiien pran riti səim.

²⁸ Mətə trini minuə ikuə tikarə pəri kimirau pran, ipko mhə noien ərəha. Nənə trini minuə pran vi riti rinuə trarə pəri irau iərman, in rıpkə mhə noien ərəha. Mətə nərmama sãmame kamho iamınha irə tuhəregi nəmisəien ia təkure tıprənə i, nənə iakəpwəh nokeikeiien mə tihəregi nəmisəien me nəha.

²⁹ Piak me, in i nipwrai nægkiariien səiou. Nəpin səvəi tıprənə i ruvəuvehe muvəkwa. Ro pen ipwet mine muvehe mamevən nərman me səvənraha me fwe nipran me tuhamarə rəmwhen mə nipran me səvənraha me həiwən.

³⁰ Nərmama sãmame rerınraha rəpou, irəha tuhamarə rəmwhen mə rerınraha rəpwəh nəpouien. Nərmama sãmame rerınraha ragien, irəha tuhamarə rəmwhen mə rerınraha rəpwəh nagienien. Nərmama sãmame kamhəuvehi nəmri narimnari me, irəha tuhamarə rəmwhen mə rıpkə mhə səvənraha.

³¹ Nərmama səməme kamho narimnari me səvəi tɪprənə i, irəha tuhamarə rəmwhen mə narimnari me nəha rɪpko mhə nɪmɪruien ihi səvənraha. Iakani iamɪnhi irə tɪ nəri nə mə tɪprənə i səvəi təkwtəkɰuni mɪne rɪnauvehe triwən.

³² Nənə iakokeikei mə tihəpwəh nətərig pikien tɪ nari riti səvəi tɪprənə i. Iərman səvənhi pran riwən, in ramətərig pik tɪ narimnari me səvəi Iərɪmənə mə trəfo mo reri Iərɪmənə ragien.

³³ Mətə iərman səvənhi fwe pran in ramətərig pik tɪ narimnari me səvəi tɪprənə mə trəfo mo reri pran səvənhi ragien.

³⁴ Nənə nətərigien səvənhi ro kəru. Rəmwhen a mwi pran səvənhi iərman riwən, uə pran vi, in ramətərig pik tɪ narimnari me səvəi Iərɪmənə mə in trəfo marei tɪ Iərɪmənə səkitaha ia nɪpwrən mɪne nənɪmwɪn. Mətə pran səvənhi fwe iərman, in ramətərig pik tɪ narimnari me səvəi tɪprənə mə trəfo mo reri iərman səvənhi ragien.

³⁵ Iapkinɪ pehe mhə nəgkariien me i mə takərkouani pehe nəkwus ia kɪmɪaha, mətə iakani tɪ namasanien səkɪmɪaha. Iakokeikei mə tiharə ia noien atukwatukw, mamho tukwɪni nari m Iərɪmənə səkitaha, mho a nətərigien səkɪmɪaha irə kuatia.

³⁶ Mətə trɪni mɪnuə iərman riti mɪne pran vi riti kɪmərɸi irau mə trouarə pəri, nənə iərman rɪni mə trouəpwəh pəpɪm, mətə rerɪn rɪrhi mə rɪpko mhə noien atukwatukw ia prən nəha, nənə trɪni mɪnuə prən nəha rarə amasan a meste nuk me nepwɪn, nənə iərman rerɪn rɪrhi mə traməkeikei miri prən

nəha, nənə ramasan a, in rukurən niriien. In rīpko mhə noien ərəha. Ramasan mə irau trouarə pəri.^a

³⁷ Mətə mə iərman nəha rəpwəh nokeikeiien mə trarə pəri irau prən vi nəha kimərfi mə səvənhi, iərmama riti riwən sə raməkeikei min mə trəpwəh niriien prən nəha, mətə in nə nətərigien atukw a səvənhi, iərman nəha in mwi ro noien amasan.

³⁸ Ro iamīnhi irə iərman sə riri pran vi səvənhi, in ramo noien amasan. Nənə iərman sə rīpkiri mhə pran in ramo noien amasan məpi raka.

³⁹ Pran sə rinerə raka kīnərkwi tərini irau iərman səvənhi nəpīn iərman səvənhi ramīru. Mətə trīni mīnuə iərman səvənhi ruvəmhə, kīfi nari irə rukurən nesi penien iərman riti mwi sə in rokeikei, mətə nari kwatia in traməkeikei mesi pen iərman riti sə ramahatətə ia Iərimənu səkitaha.

⁴⁰ Mətə ia nətərigien səiou trīni mīnuə in ramarə a iamīnhi irə mīne məpwəh nesi penien iərman riti mwi rerīn tragien. Rerīk rīrhi mə Nənīmwi in səvəi Kumwesən ruvei pehe nətərigien nəha miou.

a 7:36: Suatuk riti mwi ti nuvsiniien nəgkiariien i ia vas 36-38 ro iamīnhi irə: “Trīni mīnuə iərman riti ia nətərigien səvənhi rətə mə rīpkatukwatukw mhə mə trəkwətəmhiri əknekin prən ouihi vi səvənhi, nənə mətə mə nuk səvəi prən ouihi vi nəha rīnəmwhen raka, nənə iərman nəha rīregi rəmwhen mə in trevən merə, ramasan mə tro rəmwhen sə rokeikei, maraka irə pwəh revən merə. Mə ro ianha irə rīpko mhə noien ərəha. Mətə iərman sə nətərigien səvənhi riskai, nari riti rīpkəkeikei mhə min, rīnətəriɡ raka irə fwe ia rerīn mə trəkwətəmhiri əknekin prən ouihi vi nəha səvənhi məpwəh nəsenien mə trevən merə, iərmama nəha in mwi ramo noien amasan. Ro iamīnhi irə, iərman sə ruvei pen prən ouihi vi səvənhi mə trevən merə, in ramo noien amasan. Nənə iərman sə rəkwətəmhiri əknekin prən ouihi vi səvənhi mə trəpwəh nəvənien merə, in ramo noien amasan məpi raka. **7:39:** Rom 7:2-3

8

Nəveginien i kauvei pen m nənimwi nari me səmame kaməfwaki pen minraha

¹ Ia nikaren səvəi nəveginien i kauvei pen m nənimwi nari me səmame kaməfwaki pen minraha, kitaha səukurən mə kitaha pam saməuvehi nukurənien. Nukurənien in nari riti sə iərmama raməfiəutə in tukwe, mətə nokeikeien raurrhəkin iərmama ruvehe mautə.

² Trini minuə iərmama riti rerin ramrhi mə rukurən pik nari, in ripkukurən anan mhə narimnari me səmame in traməkeikei mukurən.

³ Mətə trini minuə iərmama riti rokeikei Kumwesən, Kumwesən rukurən in.

⁴ Rəfo ia nəveginien i kauvei pen m nənimwi nari me səmame kaməfwaki pen minraha? Ko sani nəveginien me nəha uə rekəm? Kitaha səukurən mə nənimwi nari sə kaməfwaki pen min ramahatən pen nipwrai nari riti sə ripkimiru mhə. Səukurən mwi mə Kumwesən riti mwi riwən mətə kuatia a.

⁵ Mətə kumwesən eikuə me i kamini mə kamharə ia neiai mine ia təkure tivrənə i ko kamharə pərhien ko rəfo? Nipərhienien i mə kamini mə “kumwesən me” mine “iərimənu me” irəha həpik,

⁶ mətə tukutaha i, səkitaha Kumwesən kuatia a, Tata Kumwesən. In nukune narimnari me pam. Ro iamihni irə nimiruien səkitaha səvənhi. Iərimənu səkitaha kuatia a, Iesu Kristo. Narimnari me pam həuku pen irə mharə. Ro iamihni irə nimiruien səkitaha ruku pen tukwe.

8:1: Wok Me 15:29 **8:2:** Kal 6:3 **8:3:** Kal 4:9 **8:4:** 1Kor 10:19, Kal 4:8, Dut 4:35,39, Dut 6:4 **8:6:** Mal 2:10, 1Kor 12:5,6, Efes 4:5,6, Jon 1:3

7 Mætə nərmama pam həpkukurən amasan mhə nəri nəha. Nərmama nepwɪn nəha ikɪn irəha hənəməfwaki pɪk m nənɪmwɪ nari me fwe kupwən. Ro pen ipwet mɪne nəpɪn hani nəveɡɪnien i kauvei pen m nənɪmwɪ nari me səməme kaməfwaki pen mɪnrəha, rerɪnrəha rɪrhi mə haməsiai ihi nənɪmwɪ nari me nəha. Irəha həregi pen ia nɪrəha mə həno noien ərəha tɪ nəri nə mə nahatətəien səvənraha rɪpkɪskai mhə.

8 Mætə nəveɡɪnien ko rɪpkuvehi mhə kitaha səuvehe ipaka tɪ Kumwesən. Sani uə səpkani mhə ro nəri auər a irə.

9 Kuvəfi raka nari ia kɪmɪaha hiəukurən nənɪien nəveɡɪnien me nəha, mætə tihaməkeikei a mhətui amasan tukwe. Rərəha mə noien səkɪmɪaha tro nərmama səməme nahatətəien səvənraha rɪpkɪskai mhə həmwɪ ia noien ərəha.

10 Ik sə ikukurən mə ikukurən nənɪien nəveɡɪnien i kauvei pen m nənɪmwɪ nari sə kaməfwaki pen mɪn. Trɪni mɪnuə iərmama riti nahatətəien səvənhi rɪpkɪskai mhə rətoni ikaməni nəveɡɪnien me nəha, truvi mwɪ in rəni rɪno noien ərəha.

11 Trɪni mɪnuə iko iamɪnha irə, nukurənien nəha səim trouraha iərmama i nahatətəien səvənhi rɪpkɪskai mhə, in piəvtaha riti sə Kristo rɪmamhə tukwe.

12 Ia suatuk nəha kɪmɪaha hɪamo noien ərəha ia Kristo tɪ nəri nə mə hɪamo noien ərəha ia piəvtaha me. Rəmwhen hɪamo noien riti mamhəuəsi irəha irə nəpɪn nahatətəien səvənraha rɪpkɪskai mhə.

13 Ro iamɪnhi irə trɪni mɪnuə nəveɡɪnien riti sə

iakaməni ramo piak mə trəmwei ia nərəhaien, ramasan mə takəpwəh nənien mwi nəveginien nəha nəpɪn riti mə in trəpwəh nımweiien.

9

Pol raməgkiari m nərmama me səməme kamhəkiri noien səvənhi mə rəpwəh nəmwhenien

¹ Iou iərmama riti sə iakukurən noien nəfe iakokeikei uə rekəm? Ouəh! Iou aposol riti uə rekəm? Ouəh! Iou iakinətoni Iesu Iərimənu səkitaha ia nənimek uə rekəm? Ouəh! Kimiaha nə kwənkwai wok me səiou sə iakamo tukwini m Iərimənu səkitaha uə rekəm? Ouəh!

² Rosi nərmama nəpwɪn kamhətoni iou mə ko mhə iou aposol, mətə kimiaha ko hiəpkətə mhə iamɪnha irə. Nımɪruien səkimiaha sə hiəməuvehe mho kuatia kimiaha Iərimənu səkitaha ramahatən pen mə iou aposol pərhiien riti.

³ In i nəgkiariien səiou takini pen ti nərmama me i səməme kamhəkiri noien səiou mə rəpwəh nəmwhenien.

⁴ Kimiaha hiəməni mə ripkatukwatukw mhə mə tihəuvei pehe nəveginien mine nəri kamənimwi m kimaha ti wok səkimaha, mətə ratukwatukw a mə tihəuvei pehe narimnari me nəha.

⁵ Kimiaha hiəməni mə ripkatukwatukw mhə mə ia navənien səkimaha tahəiri nıpran me səkimaha həkurirə ia kimaha rəmwhen ia aposol me nəpwɪn mwi mine piəvi Iərimənu səkitaha me mine Pita kamho, mətə ratukwatukw a mə kimaha taho iamɪnha irə.

9:1: Wok Me 22:17-18, Wok Me 26:16, 1Kor 15:8 **9:2:** 2Kor 3:2-3

9:4: Luk 10:8, 1Kor 9:13-14 **9:5:** Jon 1:42

⁶ Uə rəfo, rosi rerimiahā rirhi mə iou mine Panapas kimrau əpa trouəkeikei rauo atukw wok ti narəien səkimrau? Nətərigien nəha rīpkatukwatukw mhə.

⁷ Sin ramo iaruagən in mətə rəpwəh nokeikei-ien mə tukəraku in irə? Uə sin raməmhū mətə rīpkuvehi mhə nəveginien riti sənəni ia nəmhien nəha? Uə sin raməkwməni nərimiru me mətə rəpwəh ihi nənien riti?

⁸ Rerimiahā rirhi mə narimnari me səməme iakaməgkiari irə haməuku pen a ia nətərigien səvəi iərmama? Rekəm! Loa rani a nari kuatia.

⁹ Kimərai pen nəgkiariien i ia Loa səvəi Moses rani mə, “Tihəpwəh nərihi təriniien tərhui kau nəpīn rameivə testesi kwənuni wit mə tekīn trier raka.” Rəfo, Kumwesən rerin ramrhi a kau me,

¹⁰ uə in rini nəgkiariien nəha rerin ramrhi mwi kitaha? Ouəh, kimərai nəgkiariien nəha tukutaha. Iakani iamīnhi irə ti nəri nə mə nərmama səməme haməkupwən mhəmhū ia nəmhien, nənə səməme həkurirə mhəvən ia nəmhien nəha, nətərigien səvənraha kuatia a mə tuhəuvehi nəveginien ia nəmhien nəha.

¹¹ Ia wok səkimahā kimaha iahəmwəhen ia iərmama riti rīnəpwei nuni nari ia nəmhien. Nəmhien nəha in nə kimiahā. Nəri sə iahənəpwei in nə narimnari me səməme tuhasitu ia nənimwimiahā. Ro iamīnhi irə ratukwatukw mə kimiahā tihəuvei pehe narimnari me tuhasitu ia nīpwramaha. Noien nəha rəmwəhen ia iərmama sə ramesi kwənkwai nari ia nəmhien sə rīməsese tukwe.

12 Rosi nǝrmama ǝpǝ me nǝpwiŋ hǝukurǝn nǝresien nǝveginiŋ tukumiaha nǝnǝ ratukwatukw a ti nǝri nǝ mǝ irǝha kamhasitu ia kimiaha, mamho wok sǝvǝi Kumwesǝn. Mǝtǝ rǝfo ia kimaha? Nǝresien sǝkimaha ratukwatukw anan mǝpi raka irǝha.

Mǝtǝ kimaha iahǝpko mhǝ ia kimiaha rǝmwhen mǝ kimaha iahǝukurǝn noiŋ. Kimaha iahǝpwǝh nokeikeiŋ mǝ taho nari riti rǝsisǝg ia nǝgkiariŋ amasan sǝvǝi Kristo. Ro pen nǝfe nari sǝ riŋam rauvehe tukumaha mǝtǝ iahamǝvrani.

13 Hiǝukurǝn uǝ rekǝm? Nǝrmama sǝmǝme kamho wok ia nimwǝ sǝvǝi Kumwesǝn hamǝuvehi nǝveginiŋ sǝnǝnraha ia nimwǝ nǝha. Nǝnǝ sǝmǝme kamhǝvi netǝ ia nifata, irǝha kamhani niŋpǝrŋari nǝrimiru me i sǝmǝme kamhousi ǝpune irǝha mamhǝuvei pen m Kumwesǝn.

14 Ia suatuk kuatia Iǝrimǝnu sǝkitaha riŋmǝni nǝkwan mǝ nǝrmama sǝmǝme kamhǝni irapw nǝgkiariŋ amasan sǝvǝnhi, nǝrmama me nǝha sǝmǝme kamhǝregi irǝha tuhamǝkeikei mhǝuvei pen narimnari me sǝvǝi narǝien sǝvǝnraha.

15 Mǝtǝ iou iapko anan mhǝ narimnari me nǝha ratukwatukw a mǝ tako. Nǝnǝ nǝkukuǝ i iakamrai tǝkwtǝkwuni iapkrai mhǝ mǝ takǝres nǝrǝkuiŋ sǝ ro iamihha irǝ. Iakamǝgkiari ǝrpwi kwopti mǝ iakani irapw nǝgkiariŋ amasan kipkǝrǝku mhǝ iou irǝ. Nǝnǝ iakǝpwǝh nokeikei ananiŋ mǝ takesi pen suatuk ǝpǝ. Nemhǝien ramasan mǝpi raka suatuk ǝpǝ.

9:12: Wok Me 20:34-35, 2Kor 11:9, 1Kor 13:7 9:13: Nam 18:8,31, Dut 18:1-3 9:14: Mat 10:10, Luk 10:7, Kal 6:6 9:15: Wok Me 18:3

16 Trīni mīnuə iakaməvisau irapw nəgkiariien amasan səvəi Kristo, takəgkiari ərpwi ti nəfə? Kīnəmri pehe wok nəha ia rəgik takaməkeikei mo. Aueh nəmisəien asori truvehe tukw iou trīni mīnuə iakəpwəh nəvisau irapwien nəgkiariien amasan nəha!

17 Trīni mīnuə iou iakimərfi wok i mə tako, nənə ratukwatukw a mə takuvehi nərəkuien irə. Mətə in Kumwesən sə rīmərfi iou məmri wok i ia rəgik, nənə ro pen takaməkeikei mo.

18 Nənə nəfə nəha nərəkuien səiou? In i mə iakaməvisau irapw nəgkiariien amasan səvəi Kristo mauvei pen auər a m nərmama irəha həpwəh nərəkuien iou irə. Ratukwatukw a mə takuvehi nərəkuien irə, mətə iou iakəpwəh.

19 Nīpərhienien iərmama riti rīpkərīmənu mhə ia nirak, mətə iou iakiməuvehi irapw atukw iou mə iou iərmama riti sə iakamo tukwini nari m nərmama me pam mə takuvi pehe nərmama həpik həuvehe ti Kristo.

20 Nəpīn iakavən kīmaha nəkur Isrel, iakuvehe məmwhen ia nirəha mə takuvi pehe irəha həuvehe ti Kristo. Irəha kamharə tegīn Loa səvəi Moses, ro pen nəpīn iakavən kīmaha mīnraha iakuvehe məmwhen ia nirəha. Nīpərhienien i iou iapkarə tegīn mhə Loa səvəi Moses, mətə iakuvehe məmwhen ia nirəha mə takuvi pehe irəha həuvehe ti Kristo.

21 Nəpīn iakavən kīmaha nərmama rīpko mhə irəha nəkur Isrel, həpkuvehi mhə Loa nəha, iakuvehe məmwhen ia nirəha. Mətə iakəpwəh nərarkiien Loa səvəi Kumwesən, rekəm. Iakamarə

tegin Loa sǝvǝi Kristo. Iakamo iaminihi irǝ mǝ takuvi pehe irǝha hǝuvehe ti Kristo.

²² Nǝpin iakavǝn kimaha nǝrmama nahatǝtǝien sǝvǝnraha rǝpwǝh niskaiien, iakuvehe mǝmwhen ia nirǝha, mǝ takuvi pehe irǝha hǝuvehe ti Kristo. Nǝrmama me pam noien sǝvǝnraha sǝpǝmsǝpǝ, mǝtǝ nǝpin iakavǝn kimaha minraha iakuvehe mǝmwhen ia nirǝha, mǝ ia suatuk me pam takuvi pehe nepwin hǝuvehe ti Kristo.

²³ Iakamo iaminihi irǝ ti nǝgkiariien amasan sǝvǝi Kristo, mǝ iou mwi takuvehi namasanien me sǝmǝme hǝuku pen ia nǝgkiariien amasan nǝha.

²⁴ Hiǝukurǝn uǝ rekǝm? Ia naiuien, nǝrmama me pam hamaiu, mǝtǝ kuation a trǝvtǝnhi nǝrmama me pam kuvei pen nǝrǝkuien min. Nǝnǝ ramasan mǝ tihaiu ia noien sǝvǝi naiuien mǝ tihǝuvehi nǝrǝkuien nǝha.

²⁵ Nǝrmama me pam sǝmǝme kamhaiu, ia narimnari me pam kamho tuhamǝkeikei mhare i tukwe. Irǝha kamho mǝ tuhǝuvehi nǝrǝkuien sǝ triwǝn, mǝtǝ kitaha samo mǝ tsǝuvehi nǝrǝkuien sǝ ramarǝ rerin.

²⁶ Ro iaminihi irǝ, rǝmwhen ia naiuien, iou iap-kaiu ǝnnapen mhǝ. Nǝnǝ rǝmwhen ia iǝrmama sǝ ramǝrui iǝrmama, iou iapkarkuai mhǝ rǝmwhen ia iǝrmama sǝ ramǝrui kwǝnmahan.

²⁷ Mǝtǝ iakamo nǝmisǝien m nǝpwraak mǝ nǝpwraak truvehe miskai mo rǝmwhen sǝ iakokeikei. Iakamo iaminihi irǝ kamo nǝpin iakinǝvisau raka m nǝrmama mǝ tuhǝuvehe mhaiu ia naiuien nǝha, mǝtǝ kurirǝ irǝ iakǝrui

9:22: 2Kor 11:29, Rom 11:14 **9:25:** Fil 3:14, 2Tim 4:7-8, 2Tim 2:4-5, Jem 1:12, 1Tes 5:4 **9:27:** Rom 8:13, 13:14

natuakəmien me səvəi naiuien nəha nənə kərarki iou ia naiuien.

10

Noien səvəi nəkur Isrel fwe kupwən trəsuaṗwiri kitaha

¹ Piak me, iakokeikei mə tihəukurən mə nəṗin kaha kupwən me səkimaha həməier fwe Ijip, irəha pam havən tegin nəpuə riti. Irəha pam həṗi simwɪn ia təsi əruerəv.

² Ia nəpuə nəha mine təsi Kumwesən ro paptas ia nirəha pam mə irəha nərmama me səvəi Moses.

³ Irəha pam hani nəveginien kuatia a sə Kumwesən ruvei pen mɪnraha.

⁴ Irəha pam hənimwi nui kuatia a sə Kumwesən ruvei pen mɪnraha. Irəha hamənimwi nui ia kəṗwier səvənhi sə rakurirə ia nirəha, nənə kəṗwier nəha in Kristo.

⁵ Irəha pam həno iamɪnha irə, mətə Kumwesən rerin rɪpkagien mhə ti nirəha həṗik, ro pen irəha hemhə əpnapen a fwe ia kwopun akwesakwes.

⁶ Nərimnari me nəha həmwɪhen ia nɪmtətien me səməme tuhəsuaṗwiri kitaha. Rərəha mə kitaha tsokeikei noien ərəha me rəmwɪhen irəha hənamo fwe kupwən.

⁷ Rərəha mə kitaha tsəfwaki m nənimwi nari me rəmwɪhen irəha nəṗwɪn hənamo fwe kupwən. Rəmwɪhen ia nəgkiariien i kimərai pen ia Nəkukuə Ikinan rani mə, “Nərmama me nəha irəha həkure

10:1: Eks 13:21-22, Eks 14:22-29 **10:1:** Eks 13:20-21, Sam 105:39

10:3: Eks 16:35 **10:4:** Eks 17:6, Nam 20:11 **10:4:** Nam 20:2-17

10:5: Nam 14:26-30, Hip 3:17, Jut 5 **10:6:** 1Kor 10:11, Nam

11:4,34 **10:7:** Eks 32:6

mhani nari, mhənimwi, kurirə irə həskəmter mamhotanis.”

⁸ Rərəha mə kitaha tsəiri əpnəpen nıpran rəmwhen irəha nepwın hənamo fwe kupwən, nənə irəha pam twenti-tri-taosən həmamhə ia nəpın kuatia a.

⁹ Rərəha mə kitaha tseipweipwi İərimənu səkitaha^a rəmwhen irəha me nepwın hənamo fwe kupwən, nənə snek me hahi əpune irəha.

¹⁰ Rərəha mə kitaha tsəgkiari əgkiari mhəni ərəha Kumwesən rəmwhen irəha me nepwın hənamo fwe kupwən, nənə agelo sə ramousi əpune İərmama rousi əpune irəha.

¹¹ Narimnari me nəha həier pəhe ia nərmama me nəha fwe kupwən mhəmwhen ia nımtətien riti tukunraha, mətə kımərai pen ia nəkukuə mə trəvəhag m kitaha nərmama me i səməme samarə təkwətəkwuni nəpın sampam rınəuvehe ipaka.

¹² Ro İamınhi irə İərmama sə rerin ramrhi mə ramərer əknekın traməkeikei maməsiari kamo in mwi rımwei ia noien ərəha me nəha.

¹³ Narimnari me nəha səməme kamhəuvehe ia nımıruien səkimiaha mə tuhətə sas ia nahatətəien səkimiaha kamhəuvən ti nərmama me pam. Mətə nəpın me pam Kumwesən ramo nəgkiariien səvənhi, nənə in tripkəsəni mhə narimnari me nəha həuvehe mhəskai ia nımıruien səkimiaha mhəpi raka nıskaiien səkimiaha. Mətə nəpın narimnari me nəha tuhəuvehe ia nımıruien səkimiaha, Kumwesən tro suatuk riti mə hiəukurən nuvehien nərerien səkimiaha mə

10:8: Nam 25:1-9 **10:9:** Nam 21:5-6 ^a **10:9:** Uə “Rərəha mə kitaha tseipweipwi Kristo.” **10:10:** Nam 16:41-49, Hip 3:11,17

10:11: 1Kor 10:6, 1Tes 4:7 **10:13:** 1Kor 1:9

narimnari me nəha tuhəpwəh noien kımiaha hiəmwei ia noien ərəha.

Nakalasia me tuhəpwəh nuveheien mho kuatia irəha nəremhə me

¹⁴ Ro iamınhi irə nərmama keikei me səiου, ti-haraka mhəpwəh nevənien ipaka mə tihəfwaki m nənimwi nari me.

¹⁵ Kımiaha nərmama səməme hiəukurən nari, tihəkiri ro nəgkiariien səiου mə ramasan uə rərəha.

¹⁶ Kap amasan nəha saməgnəgini Kumwesən tukwe, nəpın kitaha sənimwi irə, səuvehe mho kuatia kitaha Kristo ia niten. Bred nəha saməkwsen, nəpın sani, səuvehe mho kuatia kitaha Kristo ia nıpwrən.

¹⁷ Kitaha səpik, mətə səmwhen a ia nıpwrai iərmama kuatia, ti nəri nə mə bred kuatia a, nənə kitaha pam sani bred nəha.

¹⁸ Rerimiahə tramrhi ro nəkur Isrel. Irəha kamhani nusai nərimiru me nəha səməme kinousi əpune irəha kauvei pen m Kumwesən ia təkure nifatə. Ro pen irəha həuvehe mho kuatia ia noien nəha ho ia nifatə.

¹⁹ Nıpwrai nəgkiariien səiου rəfo irə? Ripko mhə nıpwrən i mə nəveginien i kauvei pen m nənimwi nari me səməme kaməfwaki pen minraha in nari riti uə nənimwi nari sə kaməfwaki pen min in nari riti, rekəm.

²⁰ Mətə nəgkiariien səiου nıpwrən in i mə nəpın nərmama kamhousi əpune nərimiru me mamhəuvei pen m nənimwi nari me səməme

kaməfwaki pen minraha, irəha kamhəuvei pen m nərəmhə me mhəpkuvei pen mhə m Kumwesən. Nənə iakəpwəh nokeikeien mə tihəuvehe mho kumatia kimiaha nərəmhə me.

²¹ Kimiaha ko hiəpkənimwi mhə ia kap səvəi Iərimənu səkitaha irau kap səvəi nərəmhə me. Kimiaha ko hiəpkəkure mhə mhani nari ia tepol səvəi Iərimənu səkitaha irau tepol səvəi nərəmhə me.

²² Rərəha mə kitaha tsəkurirə nərəmhə me mho Iərimənu səkitaha niemaha rəpi rəmwhen ia iərman pran səvənhi revən ti iərməpə. Rərəha mə reritaha rirhi mə kitaha səskai mhəpi raka in.

Tiho narimnari me pam mhəuvehi utə nəghi Kumwesən

²³ Kamini mə, “Narimnari me pam ramasan a kitaha səukurən noien,” niəpərhienien, mətə ripko mhə irəha pam tuhasitu. “Narimnari me pam ramasan a kitaha səukurən noien,” mətə ripko mhə irəha pam tuhəuvrhəkin iərmama ruvehe mutə.

²⁴ Rərəha mə kimiaha riti trətui suatuk ti nasituien ia in əpa, mətə traməkeikei mətui mwi suatuk ti nasituien ia nərmama nepwin mwi.

²⁵ Nusai nərimiru me pam səməme kauvehi nənimen ia kwopun kauvehi nəmri nusai nərimiru me ikin kimiaha hiəukurən nanien. Tihani mhəpwəh nəresien tukwe ia nətərigien səkimiaha mə hiamo noien ərəha uə rekəm.

²⁶ Tihəpwəh nəresien tukwe ti nəri nə mə Nəkukuə Ikinan rani mə, “Tiprənə i mine narimnari me pam irə səvəi Iərimənu səkitaha.”

27 Trīni mīnuə iərmama riti sə rīpkahatətə mhə ia Kristo rəres ik mə tikevən mənī nari kīmirau min fwe ia nimwə səvənhi, nənə rerim ragien mə tikevən, ikevən mənī a nəfe nəvegīnien truvei pehe mik, məpwəh nəresien tukwe ia nətərigien səim mə ikamo noien ərəha uə rekəm.

28 Mətə tikəfo trīni mīnuə kīmirau iərmama nəha irauəni pəri nari, nənə in ruvei pehe nusai nərimīru riti mik, mīni pehe tukw ik i ianhi mə, “Nusai nərimīru i kīməuvei pen m nənīmwi nari riti sə kaməfwaki pen min”? Trīni mīnuə iərmama nəha rīni pui pehe nəri nəha mik iamīnhi irə, ramasan mə rerim tramrhi iərmama nəha, mamrhi mwi nətərigien səvənhi.

29 Trīni mīnuə nətərigien səvənhi rətə mə ikaməni nusai nərimīru nəha mamsiai nənīmwi nari sə kaməfwaki pen min, nənə tikəpwəh nənīien, mətə rerim a trukurən mə ramasan a. Rosi iərmama riti trəres iamīnhi irə mə, “Kuvəfi raka raka nari ia nirak, mətə rəfo nətərigien səvəi iərməpə rəsisəg iou mə takəpwəh noien rəmwhen sə iakokeikei?”

30 Trīni mīnuə iakani tanak m Kumwesən ti nəvegīnien, rəfo kani ərəha iou ti nari riti sə iakuvəni raka tanak m Kumwesən tukwe?”

31 Nukune nəgkiariien me pam nəha ro iamīnhi irə. Nəfe tiho, uə nəfe nəvegīnien tihani, uə nəfe nari tihənīmwi, tihaməkeikei mho ia noien sə rauvehi utə nəghi Kumwesən.

32 Tihəpwəh noien mə nəkur Isrel, uə nərmama rīpko mhə irəha nəkur Isrel, uə nakalasia me səvəi Kumwesən ho rəmwhen ia iərmama riti sə rapəti

mimwei.

³³ Tiho noien naha rəmwhen ia noien səiou sə iakaməmwur mə tako reri nərmama me pam ragien ia noien me pam səməme iakamo. Iakamo iaminihi irə ti nəri nə mə iapkətui atukw mhə namasanien səiou, mətə iakamətui namasanien səvəi nərmama həpik mə Kumwesən truvehimiru irəha.

11

¹ Kimiaha tihaməkeikei mhəuvnhi iou rəmwhen ia iou iakauvni Kristo.

Nipran me tuhəfo irə nəpin nakalasia me housəsimwin irəha me ti nəfwakiien

² Iakaməgnəgini kimiaha ti nəri nə mə hiəpkenouenou mhə iou ia nəpin me, nənə mamhəkwtəmhiri noien me səməme iakinahatən kimiaha irə.

³ Mətə iakokeikei mə kimiaha tihəukurən mə kənkəpwə nərman me pam nə in nə Kristo, kənkəpwə pran nə in nə iərman səvənhi, nənə kənkəpwə Kristo nə in nə Kumwesən.

⁴ Trini minuə iərman riti ruvegi kənkəpwə maməfwaki uə mani irəpw nəgkiariien sə Kumwesən rīməuvei pen min, ramo auris Kristo.

⁵ Mətə pran sə rəpwəh nuvegiiien kənkəpwə maməfwaki uə rani irəpw nəgkiariien sə Kumwesən rīməuvei pen min, in ramo auris iərman səvənhi. Noien naha rəmwhen mə kinəkihi nukwəne prən naha rīpwia.

⁶ Trini minuə pran riti rəpwəh nokeikeiiien mə truvegi kənkəpwə iaminha irə ramasan mə trərai a nukwənen. Mətə ti nəri nə mə ro a naurisiiien mə

pran trækihi nimwai nukwænen uə tro kɪpwɪə ia kənkəpwə, nənə ramasan mə trauvegi a kənkəpwə.

⁷ Rərəha mə iərman riti truvegi kənkəpwə ti nəri nə mə iərman in rəmwhen ia nənimwi nari riti kamətə pen Kumwesən irə mine noien amasan səvəi Kumwesən irə. Mətə pran kamətə pen noien amasan səvəi iərman irə.

⁸ Ro iamɪnhi irə ti nəri nə mə fwe kupwən Kumwesən rɪpkuvehi mhə pran mo iərman irə, mətə in ruvehi iərman mo pran irə.

⁹ Nənə Kumwesən rəpwəh noien iərman mə in iasitu səvəi pran mətə rino pran mə in iasitu səvəi iərman.

¹⁰ Ro pen pran traməkeikei muvegi kənkəpwə mə nagelo me tuhətoni mə in ramsiai iərman səvənhɪ.

¹¹ Mətə tukutaha i səməuvehe mho kuatia kitaha Iərɪmənə səkitaha, pran ko rɪpko əpa mhə narimnari, nənə iərman mwi ko rɪpko əpa mhə narimnari, irau trouo pəri wok.

¹² Ro iamɪnhi irə ti nəri nə mə fwe kupwən Kumwesən ruvehi iərman mo pran irə, mətə təkwtəkwi iərman rətui pehe ia pran. Nənə narimnari me pam haməuku pen ti Kumwesən.

¹³ Həkiri ro nəri i mə pran sə raməfwaki m Kumwesən, məpwəh nuvegiien kənkəpwə, noien nəha ratukwatukw uə rekəm?

¹⁴ Noien səkitaha nərɪmama ramahatən kimiaha ia nəri i takini uə rekəm? Iərman sə nukwænen rəpwəmwɪs ramo aurɪs in,

¹⁵ mətə trɪni mɪnuə pran riti nukwænen rəpwəmwɪs, rerɪn tragien tukwe, ti nəri nə mə

Kumwesən rīməuvei pen nīmwai nukwənen min mə trauegi kənkəpwə.

¹⁶ Mətə trīni mīnuə iərmama riti rokeikei mə trəvisə ia noien nəha iakani, nənə iou takini iamīnhi irə mə noien riti mwi riwən nakalasia me səvəi Kumwesən ia kwopun me hamo, mətə hāmənəmwhen a.

Nəveginien ikinan

¹⁷ Ia nəgkiariien me i takini pehe tukumiaha nəha təkwtəkwi, tapkəgnəgini mhə kimiaha ti nəri nə mə nousəsīmwinien səkimiaha rīpkasitu mhə ia kimiaha mətə ramouraha a kimiaha.

¹⁸ Nəri kiməkupwən kini pehe tukw iou i iakregi mə nəpīn kimiaha nakalasia me hiamousəsīmwin kimiaha me, nənə mamheitehieitehi kimiaha me. Nənə rerik rirhi mə nəgkiariien me nəha nepwin ho nīpərhienien,

¹⁹ ti nəri nə mə tihaməkeikei meitehieitehi kimiaha me nənə tukətə mə nisimə nəha ia kimiaha kamho noien atukwatukw.

²⁰ Nəpīn hiamousəsīmwin kimiaha me mə tihani nəveginien ikinan səvəi Iərimənu səkitaha, rīpko mhə nəveginien nəha hiamani.

²¹ Iakani iamīnhi irə ti nəri nə mə kimiaha kuatia kuatia hiaməmwur ia nənien nari. Kimiaha nepwin nukumhə ramahi irəha. Nepwin kamhənimwi nənimwiien skai mamhakonə.

²² Rəfo, rosi nīmwə me səkimiaha riwən mə tihəkupwən mhəuvən mhəvegin mhənimwi fwe ikin uə? Uə rəfo, rosi hiamətə ərəha a nakalasia me səvəi Kumwesən, nənə hiokeikei mə tiho auris nərmama nautə səvənraha riwən uə? Takəfni pehe

11:18: 1Kor 1:10-12, 1Kor 3:3

11:19: Dut 13:3, 1Jon 2:19

11:22: Jem 2:5-6

m kimiaha? Takəgnəgini kimiaha ti noien nəha? Rekəm, ko iapkəgnəgini mhə kimiaha!

²³ Iou iakinahatən raka kimiaha ia nəgkiariien sə Iərimənu səkitaha rīməuvei pehe miou. Iakini mə ia nəp̄in kurirə kəsəni pen Iesu Iərimənu səkitaha ia rəgi nərmama səməme haməm wəki in, in ruvehi bred,

²⁴ məfwaki mini vivi Kumwesən tukwe, nənə məkwesən, mini mə, “In i n̄ipwrak sə takuvei pen tukumiaha. Kimiaha tihaməkeikei mamho iam̄inhi irə mə rerimiaha ramrhi iou.”

²⁵ Rəmwhən a mwi nəp̄in irəha hani raka nari, in ruvehi kap waen, mini mə, “Kap i in i nəgkiariien vi səvəi Kumwesən n̄itek trərihi tərini əknek̄in nəgkiariien nəha. Tihamarə mamhəuvən nəp̄in tihamən̄imwi ia kap i tihaməkeikei mamho iam̄inhi irə rerimiaha tramrhi iou.”

²⁶ Ro iam̄inhi irə nəp̄in hiani bred i, uə hiamən̄imwi kap waen i, hiaməni irapw nemhəien səvəi Iərimənu səkitaha. Tihamo iam̄inhi irə mamhəuvən mheste in truvehe mwi.

²⁷ Ro iam̄inhi irə iərmama sə raməni bred uə ramən̄imwi kap waen i səvəi Iərimənu səkitaha ia noien riti sə rəpwəh natukwatukwien, in ramo noien ərəha, mamə nəri auər a ia n̄ipwrai Iərimənu səkitaha sə ro ikinan i, mamə mwi nəri auər a ia n̄iten sə ro ikinan i.

²⁸ Ro pen iərmama riti traməkeikei mukupwən məkiri atukw a noien səvənhi kurirə rəni bred nəha, mən̄imwi kap waen nəha.

²⁹ In traməkeikei mo iam̄inhi irə ti nəri nə mə iərmama sə raməni bred nəha, mamən̄imwi kap

11:25: Eks 24:6-8, Sek 9:11, Hip 8:8-13

11:27: Hip 10:29

11:28: Mat 26:22, 2Kor 13:5

waen naha, mətə rɪpkətə sas mhə nɪpwrai lərɪmənu səkɪtaha, in ravi pehe atukw a nərpwɪnien sə Kumwesən tro min tɪ noien ərəha səvəhi.

³⁰ Nəri naha rɪno mə təkwtəkwuni naha kɪmiaha hiəpɪk hiaməpou mamhəmhə irə, nənə kɪmiaha nɛpwɪn həuvamhə raka.

³¹ Mətə trɪni mɪnuə kɪtaha səkupwən mhəkiri atukw a noien səkɪtaha kurirə sani nəveɟɪnien ikinan, lərɪmənu səkɪtaha ko rəpwəh nərpwɪnien noien ərəha səkɪtaha.

³² Nəpɪn lərɪmənu səkɪtaha rərpwɪn noien ərəha səkɪtaha, in ramo mə trəkoui atukwatukw kɪtaha irə, mə nəpɪn trərpwɪn noien ərəha me səvəi nərmama ia tɪprənə i, nənə kɪtaha tsəpkuvehi mhə nərpwɪnien naha kɪtaha mɪnraha.

³³ Ro pen piak me, nəpɪn hiəsəsɪmɪn kɪmiaha me mə tihani nəveɟɪnien ikinan, tiheitenhi kɪmiaha me.

³⁴ Trɪni mɪnuə kɪmiaha riti nukumhə rahi, ramasan mə trəni nari fwe imwəni, mə nəpɪn hiəsəsɪmwɪn kɪmiaha me, Kumwesən trəpwəh nərpwɪnien noien ərəha səkɪmiaha.

Narimnari me nɛpwɪn mwɪ naha ikɪn ia noien naha, mətə takuvei pehe nəɟkɪariien tukwe nəpɪn takuvehe.

12

Nɪskaiien me səməme Nənɪmwɪn səvəi Kumwesən rauvei pehe

¹ Ia nɪkaren səvəi nɪskaiien me səməme Nənɪmwɪn səvəi Kumwesən rauvei pehe, piak me, iakokeikei mə kɪmiaha tihaməkeikei mhəukurən.

² Kɪmiaha hiəukurən mə fwe kupwən, nəpɪn

hiəpkahatətə mhə ihi ia Kristo, nari riti ruvi pen kímiaha mə tihəfwaki m nənımwi nari me səməme həpkəgkiari mhə, mətə hiaməuvən a.

³ Ro pen iakokeikei mə kímiaha tihəukurən. Iərmama sə Nənımwin səvəi Kumwesən ramiri in ko rıpkini mhə mə “Iesu in rərəha.” Nənə iərmama sə Nənımwin Ikinan rəpwəh niriien in, ko in rəpwəh niniien mə “Iesu in Iərimənu.”

⁴ Kitaha saməuvehi niskaiien me səpəmsəpə, mətə Nənımwin i səvəi Kumwesən sə rauvei pehe niskaiien me nəha in kuatia a.

⁵ Kitaha samo tukwini nari ia suatuk me səpəmsəpə, mətə Iərimənu i samo tukwini nari min in kuatia a.

⁶ Kitaha samo wok me rıpiik səpəmsəpə, mətə Kumwesən kuatia a ramo wok ia nımıruien səvəi nərmama me pam mə irəha tuho pam wok me nəha.

⁷ Nənımwin səvəi Kumwesən rauvei pehe niskaiien me səvənhi m kitaha kuatia kuatia, mauvei pehe mə niskaiien me nəha tuhasitu ia kitaha pam.

⁸ Iərmama riti, Nənımwin rauvei pen niskaiien min mə trini irapw nəgkiariien sə nukurənien rarə irə. Riti mwi, Nənımwin kuatia a rauvei pen niskaiien min mə trini irapw nətərigien amasan.

⁹ Riti mwi, Nənımwin kuatia a rauvei pen niskaiien min mə trahatətə əknekin ia Kumwesən. Riti mwi, Nənımwin kuatia a rauvei pen niskaiien min ti noien nərmama səməme haməmhə həuvehe mhəsanin.

12:3: 1Jon 4:2-3

12:4: Rom 12:6, Efes 4:4

12:5: Efes 4:11

12:7: 1Kor 14:26

¹⁰ Riti mwi, Nənimwɨn rauvei pen nɨskaiien min ti noien nɨmtətien me səpəmsəpə. Riti mwi, Nənimwɨn rauvei pen nɨskaiien min ti nɨni irapwien nəgkiariien sə Kumwesən ruvei pehe. Riti mwi, Nənimwɨn rauvei pen nɨskaiien min ti nəkiriien nənimwɨn me səpəmsəpə. Riti mwi, Nənimwɨn rauvei pen nɨskaiien min ti nəgkiariien ia nəgkiariien me səpəməpə, nənə mauvei pen m iərmama riti mwi nɨskaiien ti nɨniien nɨpwrai nəgkiariien me nəha.

¹¹ Nɨskaiien me nəha, irəha pam haməuku pen a ia Nənimwɨn kuatia a, nənə in rauvei pehe m kitaha kuatia kuatia mamesi pen a nəfe in rokeikei.

¹² Nɨpwrai iərmama kuatia a, mətə nourenouren me rɨpɨk. Nənə nəri auər a nourenouren me səpəmsəpə, mətə hamərɨpɨn ia nɨpwrai iərmama kuatia a. Nənə ro iamɨnhi irə rəmwhen a ia Kristo.

¹³ Iakani iamɨnhi irə ti nəri nə mə Nənimwɨn kuatia a rɨno paptaes ia kitaha pam ia nɨpwrai Kristo kuatia, nəkur Isrel uə nərmama rɨpko mhə irəha nəkur Isrel, slef me uə nərmama komhə irəha slef me. Kumwesən rɨno mə kitaha pam səuvehi Nənimwɨn kuatia a rarə ia kitaha rəmwhen ia nui kamənimwi.

¹⁴ Nɨpwrai iərmama komhə nouren kuatia a, mətə nourenouren me rɨpɨk.

¹⁵ Trɨni mɨnuə nɨsun rɨni mə, “Rɨpko mhə iou rəgɨn nənə ro pen rɨpko mhə iou nɨpəri nɨpwrai iərmama riti,” nəgkiariien nəha ko rəpwəh noien mə nɨsun komhə in nɨpəri nɨpwrai iərmama.

12:10: Wok Me 2:4, 1Kor 14:5

12:11: Rom 12:3, 1Kor 7:7

12:12: 1Kor 10:17 **12:13:** Kal 3:28

16 Nənə trini minuə nifregin rini mə, “Ripko mhə iou nənimen nənə ro pen ripko mhə iou nipəri nipwrai iərmama riti,” nəgkiariien nəha ko rəpwəh noien mə nifregin komhə in nipəri nipwrai iərmama.

17 Trini minuə nipwrai iərmama riti in nənimen me pam, nənə trəfo miregi nari? Nənə trini minuə nipwrai iərmama riti in nifregin me pam, in trəfo miregi nari?

18 Mətə rekəm, Kumwesən rino nipwrai iərmama nourenouren me rarə rəmwhen in rokeikei.

19 Trini minuə nourenoure nipwrai iərmama nə kuatia a, nənə nipwran pəku? In riwən.

20 Mətə nipərhiēnien nourenouren me ripik, mətə nipwran kuatia a.

21 Nənimen ko ripkini pen mhə ti rəgin mə, “Iou iakəpwəh ik, iou iakinəmwhen raka.” Nənə kənkəpwə ko ripkini pen mhə ti nisun mi mə, “Iou iakəpwəh kimirau, iou iakinəmwhen raka.”

22 Ripko mhə iamīnhi irə. Nourenoure nipwrataha me səməme reritaha ramrhi mə həpou anan, mətə irəha tuhaməkeikei mharə.

23 Nənə nourenoure nipwrataha me səməme reritaha ramrhi mə irəha nəri auər a me, samasan pen minraha. Nənə nourenoure nipwrataha me samauris tukwe, səuvən ia tinari tukwe.

24 Mətə nourenoure nipwrataha me səməme həpko mhə naurisien, səpwəh a iamīnhi irə. Mətə Kumwesən rinousəsimwīn nourenoure nipwrataha me, nənə mauvehi utə səməme samo pen a irəha hasori mhəpi raka nourenoure nipwrataha nepwīn.

²⁵ Nənə ia noien nəha, nourenoure nīpwrataha me ko həpwəh neitehieitehiien irəha me, mətə irəha tuhətoni amasan pam irəha me.

²⁶ Trīni mīnuə nouren riti ramregi nəmisəien, nənə nouren me pam tuhəregi nəmisəien irəha min. Nənə trīni mīnuə kauvei pen nīsiāien m nouren riti nouren me pam tuhagien irəha min.

²⁷ Nīpwrai nəgkiariien i mə kīmiaha pam nīpwrai Kristo, nənə kīmiaha kuatia kuatia kīmiaha nourenoure nīpwrān me.

²⁸ Nənə ia nousəsīmwinien səvəi nakalasia me Kumwesən rīnəmri pen nərmama me ia kwopun me səvənraha. In rīnəmri kupwən aposol me, profet me kamhəkurirə pen irəha, nənə nahatən me kamhəkurirə pen mwi irəha. Irəha raka nənə nərmama kamho nīmtətien me, nənə nərmama kamhomasan nərmama kamhemhə, nənə nərmama kamhasitu ia nərmama, nənə nərmama kamhəkəkini nakalasia me ia nəfe wok kamho, nənə nərmama kamhəgkiari ia nəgkiariien əpə me.

²⁹ Rīpko mhə irəha pam aposol me, uə profet me, uə nahatən me. Rīpko mhə irəha pam nərmama səvəi noien nīmtətien me,

³⁰ uə kamhəuvehi nīskaiien tī noien nərmama kamhemhə həuvehe mhəsānīn. Irəha pam həpkuvehi mhə nīskaiien tī nəgkiariien ia nəgkiariien əpə me, uə nīskaiien tī nīni irapwien nīpwrai nəgkiariien əpə me nəha.

³¹ Mətə tihousari əknekīn mə tihəuvehi nīskaiien me nəha Nənīmwin rauvei pehe səməme hasori mhəpi raka nīskaiien me nepwin.

Mætə təkwtəkwuni takini pehe suatuk sə ramasan məpi raka.

13

Noien səvəi nokeikeien

¹ Trini minuə iakaməgkiari ia nəgkiariien əpə me səvəi nərmama mine nəgelo me, mətə nokeikeien riwən ia nirak, iou iakəmwhen a ia təmtəm riti kauəsi ramierig asori, uə bel kauəsi ramasək.

² Trini minuə iakauvehi niskaiien ti nini irapwien nəgkiariien sə Kumwesən rauvei pehe, uə iakukurən pam nıpwrai narimnari me səməme kamhərkwafə mine nukurənien me pam, uə nahatətəien sə iakauvehi riskai məmwhen mə takuvehi raka təkueər me irə, mətə nokeikeien riwən ia nirak, iou iakəmwhen a ia nəri auər a.

³ Trini minuə iakipeki pen pam narimnari me səiou m nərmama me səməme nautə səvənraha riwən, uə iakəsəni nıpwrak mə napw trahi, mətə nokeikeien riwən ia nirak, noien nəha iakino ko rıpkasitu mhə ia nirak.

⁴ Noien səvəi nokeikeien ikamo nətərigien səim raməpwəmwis, nənə mamə ramasan m nərmama, ik rerim rəpwəh nırhi ərəhaien nərmama, uə ipkəgkiari ərpwi mhə, nənə məpwəh nuvehi utəien ik.

⁵ Noien səvəi nokeikeien ikəpwəh no penien nərmama, mıpəkəmwur mhə ti tipwim, mıpko akwauakw mhə niemaha, uə ikəpwəh nəkwətəmhiri əknekinien nərəhaien sə iərmama riti rino mik ia rerim.

⁶ Rerim riṗkaḡien mhə ti noien sə riṗkatukwatukw mhə, mətə rerim ramagien a ti niṗərhiēnien.

⁷ Noien səvəi nokeikeiien ikəvrani nəfe nəḡhin kamo mik, ia nəṗin me ikani niṗərhiēnien ia Kumwesən, maməmri pen əknekīn nətəriḡien səim irə. Nəṗin nərəhaien reste ik, mətə ikamərer əknekīn.

⁸ Noien səvəi nokeikeiien ko riṗkiwən mhə ia nəṗin riti. Mətə noien səvəi nini irapwien nəḡkiariien sə Kumwesən rauvei pehe, uə noien səvəi nəḡkiariien ia nəḡkiariien əpə me, uə noien səvəi nukurəniēn nari, noien mirəhar nəha tuhariwən.

⁹ Ro iamīnhi irə ti nəri nə mə ipwet mine nukurəniēn səkitaha ro niṗərpərin, nənə nəḡkiariien me i Kumwesən rauvei pehe saməni irapw ro niṗərpərin.

¹⁰ Mətə nəṗin sə pekin trier pehe, sə ro niṗərpərin triwən.

¹¹ Nəṗin iakīnamouihi, iakaməḡkiari rəmwhen ia iəkunouihi, nukurəniēn səiou rəmwhen səvəi iəkunouihi, nənə noien səvəi nətəriḡien səiou rəmwhen səvəi iəkunouihi. Mətə nəṗin iakuvehe masori, iakəmri noien me səvəi iəkunouihi ia təkutak.

¹² Ipwet mine kitaha samətoni rəmwhen saməti pen ia klas sə rakwhakw, mətə ia nəṗin nəha tsətoni rəmwhen saməti pen ia nəmritaha atukwatukw. Ipwet mine iakukurən a niṗərin, mətə ia nəṗin nəha takukurən amasan pam rəmwhen

ia Kumwesən rukurən amasan pam iou naha təkwtəkwni.

¹³ Nənə təkwtəkwni noien mirəhar i kahar hamarərer: noien səvəi nahatətəien, noien səvəi neitenhiien nəri amasan mə truvehē, mine noien səvəi nokeikeiien. Mətə noien sə ramasan pik anan ia nirəhar in i noien səvəi nokeikeiien.

14

Nəgkariien sə Kumwesən rauvei pehe mine nəgkariien əpə me

¹ Pwəh nokeikeiien nəri hiamousari tukwe ia nimiruien səkimiaha. Niskaiien me səməme Nənimwīn Ikinan rauvei pehe, ramasan mə rerimīaha tramevən ia nirəha, mətə sə ramasan pik anan rerimīaha tramevən irə in i nini irapwien nəgkariien sə Kumwesən rauvei pehe.

² Iakani iamīnhi irə ti nəri nə mə iərmama sə raməgkiari ia nəgkariien əpə riti, in ripkəgkiari mhə m nərmama, mətə raməgkiari m Kumwesən. Pərhien iərmama riti riwən sə rukurən nəgkariien sə in rani, mətə ia niskaiien səvəi Nənimwīn Ikinan, in rani irapw nəgkariien me nepwīn nipwran rərkwafə.

³ Mətə iərmama sə ramīni irapw nəgkariien sə Kumwesən rauvei pehe, in raməgkiari m nərmama, nənə mauvrhəkin irəha, mamərpwi əknekīn irəha, mauvehi utə nətərigien səvənraha.

⁴ Iərmama sə raməgkiari ia nəgkariien əpə riti, in ramasitu atukw a irə. Mətə iərmama sə rani irapw nəgkariien sə Kumwesən rauvei pehe, in ramasitu ia nakalasia me.

⁵ Iakokeikei mə kımiaha pam anan tihəgkiari ia nəgkiariien əpə me, mətə ramasan pık mə tihəni irapw nəgkiariien sə Kumwesən rauvei pehe. Iərmama sə rani irapw nəgkiariien sə Kumwesən rauvei pehe, in ramasitu pık ia nakalasia me məpi raka iərmama sə raməgkiari ia nəgkiariien əpə me. Mətə nıpərhiien trini mınıuə iərmama riti rini irapw nıpwrai nəgkiariien əpə nəha, noien nəha trasitu mwi ia nakalasia me.

⁶ Piak me, trini mınıuə iakuvehe mətoni kımiaha, nənə maməgkiari m kımiaha ia nəgkiariien əpə me iamınha irə, takəfo masitu ia kımiaha? Hiəukurən mə takaməkeikei muvehe mını pui pehe nari vi riti m kımiaha, uə nukurənien riti, uə nəgkiariien riti Kumwesən ruvei pehe, uə nahatənien riti. Mə rekəm, ko iapkasitu anan mhə ia kımiaha.

⁷ Rerımiaha tramrhi ro narimnari me i həpkimiru mhə mətə rerınraha fwe ikin rəmwhen ia tərhe nau uə kitar. Trini mınıuə rerınraha rıpkatukwatukw mhə, nənə iərmama riti trəfo mukurən nəfe nıpu kamhani?

⁸ Uə kisıpw i kaməse ti nəsuəpwirien nərmama ti naruagənien trini mınıuə rerın rəpwəh nasək amasanien mo nukurənien i m nərmama, nənə sin trəpnəpenə ti naruagənien?

⁹ Rəmwhen a ia kımiaha. Trini mınıuə hiaməgkiari ia nəgkiariien sə nərmama həreirei, tuhəfo mhəukurən nıpwrai nəgkiariien sə hiaməni? Kımiaha hiaməgkiari a m kwənmahan, nərmama həpkukurən mhə nıpwran.

¹⁰ Pərhiien, nəgkiariien me rıpık ia təkure tıprənə i, nənə irəha pam nıpwranraha fwe ikin.

11 Mætə trīni mīnuə iap̄kukurən mhə nīpwrai nəgkiariien sə iərmama riti rani pehe tukwe iou, iou iəpwispwis tukwe in, nənə in iəpwispwis tukw iou.

12 Rəmwhen a ia kīmiaha. Rerīmiaha ramevən pīk ia nīskaiien me səməme Nənīmwin Ikinan rau-vei pehe, nənə ro pen tihousari mə tihəuvrhəkin nakalasia me ia nīskaiien me səməme tuhasitu pīk ia nīrəha.

13 Ro iamīnhi irə iərmama sə raməgkiari ia nəgkiariien əpə riti, in traməkeikei məfwaki mares nīskaiien tī nīni irapwien nīpwrān.

14 Trīni mīnuə iakaməfwaki mani irapw nəgkiariien əpə me, nənīmwik fwe imwə raməfwaki, mətə ia nətərigien səiou iap̄kukurən mhə nīpwrai nəgkiariien me i iakani.

15 Ro iamīnhi takəfo irə? Takəfwaki ia nənīmwin, məfwaki mwi ia nətərigien səiou. Takani nīpu ia nənīmwin, mənī mwi nīpu ia nətərigien səiou.

16 Mə rekəm, trīni mīnuə ikəfwaki ia nənīmwin ia nəgkiariien əpə məgnəgini Kumwesən, iərmama auər a riti ia kwopun nəha, in trəfo mīni “Ouəh” ia nəfwakiien səim? Rəknekīn tī nəri nə mə in rīreirei nəri ikani.

17 Nīpərhienien nəfwakiien səim səvəi nīnīien tanak m Kumwesən ramasan pīk, mətə ko rīpkasitu anan mhə ia iərmama nəha.

18 Iakani tanak m Kumwesən mə iakaməgkiari ia nəgkiariien əpə me məpi raka kīmiaha pam.

19 Mətə ia nousəsīmwinien səvəi nakalasia me, trīni mīnuə iakahatən nərmama ia kwopi nəgkiariien me krirum a səməme həukurən

ramasan mæpi raka mæ iakini kwopi nægkiariien me ten-taosen ia nægkiariien æpæ sæ hæreirei.

²⁰ Piak me, ræræha mæ tihæmwhen ia nækwærhækwærha ia nætærigien sækimiaha. Ramasan mæ tihæreirei noien æræha ræmwhen ia nækwærhækwærha me, mætæ ia nætærigien sækimiaha tihamækeikei mhæmwhen ia nærmama hæuvæpwinari raka.

²¹ Kimærai pen nægkiariien riti ia nækukuæ sævæi Loa rani mæ,

“Iou takægkiari m nærmama me i.

Nægkiariien sæiou trier ia nærmama sëmæme kāmhæni nægkiariien æpæ me,
mier mwi ia tærhui iæpwisewis me.

Næri auær a mæ takægkiari minraha iaminih i ræ,
mætæ iræha tuhæpkætærig mhæ iou.

Iou Iærimænu iakani iaminih i ræ.”

²² Ro iaminih i ræ sætoni mæ niskaiien ti niniien nægkiariien æpæ me ro nimtætien riti ramevæn ti nærmama sëmæme hæpkini mhæ niperhienien ia Kristo. Ripkevæn mhæ ti nærmama sëmæme hamæni niperhienien iræ. Mætæ niskaiien ti nini irapwien nægkiariien sæ Kumwesæn rauvei pehe ro nimtætien riti ramevæn ti nærmama sëmæme hamæni niperhienien ia Kristo. Ripkevæn mhæ ti nærmama sëmæme hæpkini mhæ niperhienien iræ.

²³ Ro iaminih i ræ, trini minuæ nærmama iruæ me uæ sëmæme hæpkini mhæ niperhienien ia Kristo hæuvnimwæ pehe ia kwopun kimiaha nakalasia me hiamousæsimwin ikin, nænæ mhætoni kimiaha pam hiamægkiari ia nægkiariien æpæ me, ræfo? Iræha tuhæni mæ kimiaha hiamarmæri.

24 Mətə trini minuə kimiaha pam hiaməni irapw nəgkiariien sə Kumwesən rauvei pehe, nənə iərmama riti sə rīpkini mhə nīpərhienien ia Kristo uə iərmama iruə riti ruvniwə pehe, nəgkiariien səkimiaha pam tro in rukurən mə in iərmama riti sə ramo noien ərəha, nənə in trəkiri noien səvənhi.

25 Nəgkiariien me nəha səkimiaha trini pui nətərigien səvənhi in ramərkwafə irə fwe ia rerin, nənə ro iaminha irə iərmama nəha treiwaiu nənimen trirapi tīprənə, in truvei pen nisaiien səvənhi m Kumwesən, mani irapw mə Kumwesən ramarə pərhien tukumiaha.

Tihousəsimwin kimiaha me ti nəfwakien, mhəfwaki, mhesi pen suatuk tukwe

26 Ro iamnhi irə, piak me, rəfo? Nəpīn hiamousəsimwin kimiaha me ti nəfwakien, kimiaha kuatia kuatia, riti rəni nīpu, riti ramahatən, riti rani irapw nari riti Kumwesən rino pui pen min, riti raməgkiari ia nəgkiariien əpə riti, riti mwi rani irapw nīpwrai nəgkiariien nəha. Tihaməkeikei mho narimnari me nəha mhasitu ia kimiaha me irə.

27 Trini minuə nərmama me nepwin haməgkiari ia nəgkiariien əpə me, ramasan mə iərmama kəru a uə kahar həgkiari. Nəpīn iərmama riti rəgkiari, in əpa rəgkiari meste ro sampam, kurirə riti rəgkiari. Nənə iərmama riti traməkeikei mīni irapw nīpwrai nəgkiariien me nəha.

28 Mətə trini minuə iərmama riwən ti nini irapwien nīpwrai nəgkiariien me nəha, iərmama sə raməgkiari ia nəgkiariien əpə, in trəpwəh nəgkiari

asorieren ia nəmri nakalasia me, in trægkiari afafa a pwəh irau əpa Kumwesən krouregi.

²⁹ Nərmama səməme kamhəuvehi niskaiien ti nini irapwien nægkiariien sə Kumwesən rauvei pehe, ramasan mə kəru a uə kahar hægkiari, nənə nərmama nepwın həkiri amasan nægkiariien sə haməni.

³⁰ Mətə trini minuə iərmama riti sə raməkure kimiaha min riregi mə Kumwesən ro pui nægkiariien riti min, nənə iərmama sə ramægkiari trəpwəh nægkiariien.

³¹ Ro iamınhi irə, kimiaha pam hiəukurən nini irapwien nægkiariien sə Kumwesən rauvei pehe, riti rukupwən mægkiari raka nənə riti. Tiho iamınha irə mə nərmama me pam tuhəuvehi nukurəniēn, nənə trasitu ia nərmama me pam.

³² Kimiaha hiəukurən. Nərmama səməme kamhəuvehi niskaiien ti nini irapwien nægkiariien sə Kumwesən rauvei pehe, irəha hamərimənu atukw a ia nənimwınraha me, mhəukurən nægkiariien, mhəukurən mwi nafafaiēn.

³³ Iakani iamınhi irə ti nəri nə mə Kumwesən rıpkə mhə in Kumwesən səvəi noien nireireiēn ia nari, mətə in Kumwesən səvəi nəmərinuiēn.

Rəmwhen ia nakalasia me pam, nəpın kamhousəsimwın irəha me,

³⁴ nıpran tuhəpwəh nægkiariien ia nousəsimwınien me nəha. Rəpwəh natukwatukwien mə tuhægkiari, mətə tuhaməkeikei mheiwaiu mho nisaiiēn rəmwhen Loa səvəi Moses rani.

³⁵ Trini minuə hokeikei mə tuhəukurən nari riti, tuhaməkeikei mhəres ti səvənraha me nəрман fwe

ia rukwənu. Iakani iam̄nhi irə ti nəri nə mə ro naurisien mə pran trəgkiari ia nousəs̄imw̄inien səvəi nakalasia me.

³⁶ Rəfo? Rer̄imiaha r̄irhi mə nəgkiariien səvəi Kumwesən r̄iməkupwən ia k̄imiaha muvehe? Uə rer̄imiaha r̄irhi mə nəgkiariien səvəi Kumwesən r̄iməuvehe a tukumiaha?

³⁷ Tr̄ini minuə k̄imiaha riti rer̄in r̄irhi mə in profet riti, uə Nən̄imw̄in Ikinan r̄iməuvei pen n̄iskaiien riti min, ramasan. Mətə in traməkeikei mukurən mə nəgkiariien i iakamrai m k̄imiaha in nəkwai Iər̄imənu sək̄itaha.

³⁸ Tr̄ini minuə rəpwəh n̄iniien n̄ipər̄hienien ia nəgkiariien i, tukəpwəh mwi n̄iniien n̄ipər̄hienien ia nəgkiariien səvənh̄i.

³⁹ Ro iam̄nhi irə, piak me, n̄iskaiien sə tihokeikei p̄ik, in i n̄ini irapwien nəgkiariien sə Kumwesən rauvei pehe. Mətə tihəpwəh n̄iniseien n̄iskaiien i sə n̄ərmama haməgkiari ia nəgkiariien əpə me.

⁴⁰ Narimnari me pam səməme hiamo, tihaməkeikei mho ia noien sə ratukwatukw mhesi pen suatuk tukwe.

15

Kristo r̄inətui mwi ia nemh̄aien səvənh̄i

¹ Piak me, iakokeikei mə tako k̄imiaha hiəkurən nəgkiariien amasan sə iakinəvisau irə m k̄imiaha fwe kupwən. Nəgkiariien amasan i k̄imiaha hiəuvəni raka n̄ipər̄hienien irə mamh̄ərer irə.

² Tr̄ini minuə hiaməkwtəm̄hiri əknek̄in nəgkiariien amasan i iakinəvisau raka m k̄imiaha, Kumwesən truvehim̄iru k̄imiaha irə. Mətə tr̄ini

minuə hiaraka ia nægkiariien amasan i, nənə hiəuvəni auər a nīpərhiēnien irə.

³ Narimnari me səməme iakiməregi, iou iakuvəni raka tukumiaha. Iakiməni mə nəri sə tihaməkeikei mhəkupwən mhəukurən in i mə Kristo rīmamhə ti noien ərəha me səkītaha ramesi pen nægkiariien me kimərai pen ia Nəkukuə Ikinan.

⁴ Kimənimwi nənə rətui mwi ia nemhəien səvənhi ia nəpīn sə ro kahar irə ramesi pen nægkiariien me kimərai pen ia Nəkukuə Ikinan.

⁵ Nənə in rīməkupwən mier irapw ti Pita, marə mier irapw mwi ti nərmama səvənhi twelef.

⁶ Kurirə irə in rier irapw mwi ti piəvtaha me həpīk həpi raka faef hantret ia nəpīn kuatia a. Irəha həpīk haməmīru ihi, mətə nepwīn həuvamhə raka.

⁷ Nəpīn in rier irapw raka ti nirəha, marə mier irapw mwi ti Jemes, nənə mier irapw mwi ti aposol me pam.

⁸ Kurirə ia nirəha pam, in rier irapw mwi tukw iou, mətə iou iakəmwhen ia iəkunouihi əmtəmetə riti rīpkətui mhə ia nəpīn atukwatukw səvənhi.

⁹ Iakani iamīnhi irə ti nəri nə mə iou inhəripw anan ia aposol me pam, nənə iakəpwəh nəmwhenien mə nərmama tuhəkwein iou mə iou aposol riti, ti nəri nə mə iakinamometə nakalasia me səvəi Kumwesən fwe kupwən.

¹⁰ Mətə Kumwesən rīnasitu ia nirak ia namasanien səvənhi, mo iakuvehe mo iamīnhi irə

15:3: Aes 53:8-9 **15:4:** Mat 12:40, Wok Me 2:24-32 **15:5:** Luk 24:34, Mat 28:16-17 **15:7:** Luk 24:50 **15:8:** Wok Me 9:3-6, 1Kor 9:1 **15:9:** Efes 3:8, 1Tim 1:15 **15:10:** Wok Me 8:3, 2Kor 6:1, 2Kor 11:5,23

nəha təkwtəkwni. Nənə namasanien səvənhi sə rino miou rəpwəh nuvehe əpnapien, mətə rukuə kwənkwan. Nipərhiendien, iakino wok məpi raka aposol me pam, mətə ripko mhə ia niskaiien atukw səiou, mətə ia namasanien sə Kumwesən rauvei pehe miou.

¹¹ Ro iamīnhi irə nəri auər a mə iou iakani irapw nəgkariien amasan i m kimiaha, uə irəha haməni irapw m kimiaha, mətə nəgkariien kuatia a i səkimaha pam iahaməni irapw tukumiaha nənə hiəuvəni raka nipərhiendien irə.

Nərmama səməme həuvamhə tuhətui mwi ia nemhəien

¹² Kimiaha hiəukurən mə ia nəgkariien səkimaha, kimaha iahaməni irapw mə Kristo rinətui mwi ia nemhəien. Mə iahaməvisau iamīnha irə, rəfo kimiaha nepwīn hiaməni mə nərmama səməme həuvamhə ko həpkətui mhə mwi?

¹³ Trīni mīnuə nərmama səməme həuvamhə ko həpkətui mhə mwi, nənə ko Kristo mwi rəpwəh nətūiien ia nemhəien.

¹⁴ Nənə trīni mīnuə Kristo rəpwəh nətūiien ia nemhəien, wok i səkimaha sə iahaməni irapw nəgkariien amasan ro nəri auər a irə rəmwhen a mwi ia nahatətəien səkimiaha.

¹⁵ Nari riti mwi, trīni mīnuə Kristo rəpwəh nətūiien ia nemhəien, kimaha iahəneikuə ia Kumwesən, ti nəri nə mə iahaməni irapw mə Kumwesən rino Kristo rətui mwi ia nemhəien. Trīni mīnuə nəgkariien nəha ro nipərhiendien mə nərmama səməme həuvamhə ko həpkətui mhə

mwi ia nemhæien, nənə Kumwesən ko rəpwəh noien mwi Kristo rətui ia nemhæien.

¹⁶ Trini minuə nərmama səməme həuvamhə raka ko həpkətui mhə mwi ia nemhæien, nənə ko Kristo ripkətui mhə mwi ia nemhæien.

¹⁷ Trini minuə Kristo ripkətui mhə mwi ia nemhæien, nənə nahatətæien səkimiaha nipwran riwən, kimiaha hiamarə ihi ia noien ərəha me səkimiaha.

¹⁸ Nənə trini minuə nəgkiariien nəha ro nipərhiien, nərmama səməme haməni nipərhiien ia Kristo fwe kupwən həuvamhə raka, irəha həuvəiwən ko həpkətui mhə mwi.

¹⁹ Kitaha saməmri pen əknekin nətərigien səkitaha ia Kristo, mətə mə noien nəha səvəi nimiruien a i səvəi tiprənə, rərəha anan tukutaha məpi raka nərmama me nepwin.

²⁰ Mətə nəgkiariien sə ro nipərhiien ro iamınhi irə. Kristo rinətui mwi ia nemhæien səvənhi. In rukupwən mətui mwi rəmwhen ia nukwai nei kukupwən kesi. Nərmama səməme həuvamhə raka irəha tuhətui mwi ia nemhæien kurirə.

²¹ Iakani iamınhi irə ti nəri nə mə nemhæien riməuvehe ia iərmama riti, nənə ia suatuk kuation a, nətuiien mwi ia nemhæien riməuvehe ia iərmama riti.

²² Nərmama me pam tuhemhə ti nəri nə mə haməuku pen ia Atam. Ia noien a mwi nəha, nərmama me pam səməme haməuvehe mho kuation irəha Kristo tuhətui mwi ia nemhæien.

²³ Mətə irəha nəha tuhətui mwi ia nəpin atukwatukw səvənraha. Kristo in riməkupwən mətui

mwi. Nəpɪn in truvehē mwi irə, nərmama me səvənhi tuhətui mwi.

²⁴ Nənə nəpɪn sampam truvehē, Kristo trouraha nənimwɪn me pam səməme kamhəuvehi nərimənuien mine nəsorien. In trouraha nɪskaiien me pam. Kurirə irə in raraka ia nɪtətə sə in ramərimənu irə revən ia rəgi Tata Kumwesən.

²⁵ Ro iamɪnhi irə ti nəri nə mə Kristo traməkeikei mamərimənu meste Kumwesən trəmri narimnari me pam səməme in raməmwəki irəha kamharə inhəripw ia tɪpage nɪsui Kristo mi.

²⁶ Sə trouraha sampam ia nirəha nemhəien. Nənə nemhəien triwən mwi.

²⁷ Iakani iamɪnhi irə ti nəri nə mə Nəkukuə Ikinan rani mə, “Kumwesən rɪnəmri narimnari me pam kamharə inhəripw ia tɪpage nɪsun mi.” Mətə ro nukurənien i mə nəgkiariien nəha sə rani mə “narimnari me pam,” kɪpkəvsini pen mhə Kumwesən ia narimnari me nəha. In rɪnəmri pen narimnari me nəha kamharə inhəripw ia tɪpage nɪsui Kristo mi.

²⁸ Narimnari me pam tuheiwaiu Kristo trərimənu ia nirəha. Irəha pam tuheiwaiu raka, nənə Tɪni Kumwesən truvehē irapw atukw a in, meiwaiu marə tegɪn nərimənuien səvəi Tata səvənhi sə rɪnəmri irapw narimnari me pam ia tɪpage nɪsun mi. Ro iamɪnhi irə mine Kumwesən trərimənu ia narimnari me pam.

²⁹ Rəfo ia nərmama səməme kamo paptas ia nirəha ti nərmama səməme həuvamhə raka? Trɪni mɪnuə nərmama səməme həuvamhə raka tuhəpkətui mhə mwi ia nəpɪn riti, nənə rəfo kamo paptas ia nərmama ti nirəha?

³⁰ Rəmwhen a ia kımaha. Rəfo iahaməuvehi pekın nəpın sİKai me ia nımıruıen səkımaha ia nəpın me pam?

³¹ İakani kwəsuaıı piak me mə nəpın rıpık nərmana haməmwur mə tuhousı əpune iou! Rerık rağıen pık tukumıaha tı nəri nə mə hıaməuvehe mho kuatıa kımıaha İesu Křısto İarımənu səkıtaha. Nənə mo pen nəğkıarııen i İakani ro nıpərıhıenıen.

³² İa kwopun i Efesas, rəmwhen mə İakaruagən kımaha nəri əprmin me. Mətə rəfo? Trıni mınuə nərmana səməme həuvamhə ko həpkətui mhə mwi, İakınaruagən tı nəfe? Trıni mınuə nərmana səməme həuvamhə ko həpkətui mhə mwi, ramasan mə tıhesı pen a nəğkıarııen i sə rani mə, “Pwəh sani nari mhənımwı, tı nəri nə mə trakwakwi semhə.”

³³ Tıhəpwəh neıkuə atukwıen ia kımıaha. Nəğkıarııen i kamıni ro nıpərıhıenıen. “Nəpın nərmana səvənraha noıen ramasan havən pəri İrəha nərmana səməme noıen səvənraha rərəha, səməme noıen səvənraha rərəha houraha noıen amasan səvənraha.”

³⁴ Hərərıg pehe mwi mhəuvehi atukwatukw nətərıgıen səkımıaha sə ratukwatukw, nənə mharaka ia noıen ərəha me. İakani İamınhi İrə tı nəri nə mə kımıaha nepwın hıamreıreı İhi Kumwesən, nənə ro naurısıen asorı m kımıaha.

Nərmana tuhətui mwi ia nemhıen mətə nıpwranraha trəfo İrə?

35 Mætə iərmama riti trəres nəresien i mə, “Nərmama səməme həuvamhə tuhəfo mhətui mwi? Nipwranraha trəfo irə?”

36 Ik iərmama ikreirei nari, nuni nari sə ikəpwei traməkeikei memhə kurirə ruverə mutə.

37 Nənə nəri sə ikəpwei ropə ia nipwran sə trutə. Sə ikəpwei in nə nuni nari, rosi nuni wit uə nuni nari riti mwi.

38 Mætə Kumwesən rauvei pen nipwran rəmwhen sə in rokeikei. Nənə nuni nari me kuatia kuatia, in rauvei pen nipwranraha me.

39 Rəmwhen a mwi nusai nari rəpwəh nəmənəmwhenien, mətə nusai nari səpəmsəpə. Nusai iərmama ropə ia səi nərimiru me, uə menu me, uə nəmu me.

40 Narimnari me ia nimagouagou ho nipwranraha. Rəmwhen a mwi narimnari me ia təkure tīprənə i ho nipwranraha. Mətə narimnari me nəha kamətə fwe ia nimagouagou kamhəser ropə ia nipwrai narimnari me nəha kamətə ia təkure tīprənə.

41 Nukuraanien səvəi meri ropə ia nukuraanien səvəi məkwə mine nəhiapwien səvəi kəməhau me. Nəhiapwien səvəi kəməhau me nepwīn hopə ia səvəi nepwīn mwi.

42 Tro mwi iamīnhi irə ia nəpīn nəha nərmama səməme həuvamhə tuhətui mwi. Iərmama sə kīmənīmwi nipwran trīmərīr, mətə nəpīn in trətui mwi nipwran trīpkīmərīr mhə mwi.

43 Iərmama sə kīmənīmwi nipwran rīpkamasan mhə, mətə nəpīn in trətui mwi nipwran tramasan.

Iærmama sə kimənimwi nīpwran nīskaiien səvənhi riwən, mətə nəpīn in trətui mwi nīpwran trīskai.

44 Nəpīn kimənimwi iærmama nīpwran ro nusan, mətə nəpīn in trətui mwi nīpwran tro nənimwīn.

Trīni mīnuə nīpwrai iærmama sə ro nusan, nənə nīpwrai iærmama sə ro nənimwīn in mwi fwe ikin.

45 Iakani iamīnhi irə ti nəri nə mə kimərai pen nəgkiariien i ia Nəkukuə Ikinan rani mə, “Iærmama sə rīməkupwən, Atam, in rīməuvehe iærmama riti sə ramīru.” Atam sampam, in i Kristo, rīməuvehe mo in nənimwīn i rauvei pehe nīmīruien.

46 Mətə rīpko mhə nīpwrataha i sə ro nənimwīn trukupwən, mətə nīpwrataha sə ro nusan, nənə kurirə irə nīpwrataha sə ro nənimwīn.

47 Iærmama sə rīməkupwən in səvəi tīprənə i. Kumwesən rīno in ia tīprənə. Mətə iærmama sə rīməkurirə rīməuku pen ia neiai.

48 Nærmama me pam səvəi tīprənə, nīpwranraha rəmwhen ia nīpwrai iærmama nəha Kumwesən rīno ia tīprənə. Nærmama səməme tuhəuvən ia neiai, nīpwranraha trəmwhen ia nīpwrai iærmama sə rīməuku pen ia neiai.

49 Təkwtəkwuni kitaha səmwhen ia iærmama nəha sə Kumwesən rīno ia tīprənə. Ia noien a mwi nəha kitaha tsəmwhen a mwi ia iærmama nəha sə rīməuku pen fwe ia neiai muvehe.

50 Iakani irapw tukumiaha, piak me, nīpwrai iærmama sə ro nusan mo nīten ko rīpkuvnimwə mhə ia nītətə sə Kumwesən ramərimənu irə. Rəmwhen a mwi nəri mərīr ko rīpkuvehi mhə nəri sə ramarə rerīn.

51-52 Hæregi ro. Nægkiariien i iakani pehe tukumiaha i naha tækwækwuni in nægkiariien riti sæ rinamærkwafæ fwe kupwæn. Ripko mhæ kitaha pam tsemhæ, mætæ næpin kisipw sampam trasæk kitaha pam tsæuvehe mhærmævi. Kuriræ iærmama riti rapri m kuatia ia nænimen, mætæ næri naha rino sampam akwauakw a. Næpin kisipw sampam trasæk, nænæ nærmama sëmæme hæuvamhæ tuhætui mwi mhæpwæh mwi nemhæien, nænæ kitaha tsæuvehe mhærmævi.

53 Nipwrataha sæ ro næri mærir i tramækeikei muvehe mo næri sæ ko ripkimærir mhæ. Nipwrataha i sævæi nemhæien tramækeikei muvehe mo næri sæ ramaræ rerin.

54 Nipærhienien, nipwrataha sæ ro næri mærir i tramækeikei muvehe mo næri sæ ko ripkimærir mhæ. Nipwrataha i sævæi nemhæien tramækeikei muvehe mo næri sæ ramaræ rerin. Næpin næri naha truvehe mo sampam, nænæ nægkiariien sæ kimærai pen ia Nækukuæ Ikinan ruvehe mo nipærhienien, rani mæ, “Nemhæien ruvæiwæn. Kuvæuvehi irapw in ia naruagænien.”

55 “Eh, nemhæien, tikæfo masori ia kimaha?”

Eh, nemhæien, tikæfo mo næmisæien m kimaha?”

56 Næri sæ nemhæien rauvehi niskaiien sævænhi iræ ti noien næmisæien m iærmama in næ noien æræha, nænæ næri sæ noien æræha rauvehi niskaiien sævænhi iræ in næ Loa.

57 Mætæ pwæh sæni tanak m Kumwesæn sæ rauvei pehe m kitaha noien i samæuvehi raku pen

tī Iərīmənu səkītaha Iesu Kristo, noien sə ramo kītaha səskai mhəpi raka nemhəien.

⁵⁸ Ro pen piak keikei me, kīmiaha tihaməkeikei mhərer əknekin, mhəpwəh nəseniien nari riti rikiukiu ia kīmiaha. Nəpīn me tihamo wok səvəi Iərīmənu səkītaha ia rerīmīaha pam, tī nəri nə mə hiəukurən mə wok səvəi Iərīmənu səkītaha sə hiamō hiəpko auər a mhə.

16

Mane səvəi nasituien ia nərmama me səvəi Kumwesən

¹ Ia nīkaren səvəi mane səvəi nasituien ia nərmama me səvəi Kumwesən fwe Jerusalem, tihaməkeikei mho rəmwhen sə iakīmāni pen tī nakalasia me fwe ia profens nəha Kalesia.

² Ia Sante me pam, kīmiaha pam kuatia kuatia tihaməkeikei mhəmri karen mane me nepwīn. Iərmama sə rauvehi mane asori trəmri karen rīpik. Iərmama sə rauvehi mane ouihi trəmri karen ouihi a. Ro iamīnhi irə nəpīn iakuvehe ko hiəpkəmwur mhə mwi mə tiho pam nəri nəha ia nəpīn kuatia.

³ Tihərui irapw kīmiaha me nepwīn mə tuhəuvehi mane mhəuvən. Nənə nəpīn iakuvehe, iakrai nəkukuə mīni irapw irəha tī nəkur Jerusalem nənə mərhi pen irəha həpeki mane mhəuvən fwe ikīn.

⁴ Trīni mīnuə iakətoni mə ramasan mə iou mwi takevən, nənə irəha tuhəkuriə iou.

Pol raməres narimnari me nepwīn mə nəkur Korin tuhaməkeikei mho

⁵ Kurirə iakuvehe məti pehe kımiaha, takevən raka fwe profens nəha Masetonia, ti nəri nə mə takaməkeikei mukupwən mevən fwe Masetonia.

⁶ Rosi takarə kwopti kitaha m kımiaha mə rəfo sarə a meste nəpın səvəi nəkwieien tro sampam. Nənə hiəukurən nasituien ia nirak ia navənien səiou sə iakamevən pen me ikın.

⁷ Iapkokeikei mhə mə takuvehe mətoni kımiaha nənə mier mwi, mətə iakokeikei mə takuvehe sarə kwopti trini minuə İərimənu səkitaha rəsəni iou.

⁸ Mətə takarə a ia kwopun i ia Efesas meste nəpın səvəi Pentekos,

⁹ ti nəri nə mə Kumwesən rinəsevər ia su-atuk tukw iou mə tako wok amasan sə trukueə kwənkwan rıpık, nəri auər a mə nərmama həpık haməmwur mə tuhəsisəg iou ti noien wok.

¹⁰ Trini minuə Timoti ruvehe mətoni kımiaha, hio ramasan min, mhəuvei pen nisaiien min, ti nəri nə mə in ramo wok səvəi İərimənu səkitaha rəmwhen a ia nirak.

¹¹ Rərəha mə tihamətoni in rəmwhen mə in İərmama auər a riti. Mətə tihaməkeikei mhasitu irə ia navənien səvənhi nəpın in rırərig muvehe mətoni iou. Iou iakameitenhi piəvtaha me irəha Timoti mə tuhəuvehe mhətoni iou.

¹² İa nıkaren səvəi piəvtaha Apolos, iakıməni pen tukwe in mə in traməkeikei mukurirə piəvtaha me muvehe mətoni kımiaha. Mətə in rəpwəh nokeikeien mə truvehe nəha təkwtəkwuni, mətə in truvehe ia nəpın sə ratukwatukw tukwe.

16:5: Wok Me 19:21 **16:6:** Rom 15:24, Taet 3:12 **16:7:** Wok Me 18:21 **16:9:** Wok Me 19:8-10, 2Kor 2:12, Kol 4:3, Rev 3:8 **16:10:** 1Kor 4:17 **16:11:** 1Tim 4:12 **16:12:** 1Kor 1:12, 3:6

13 Hətui mhəpwəh napriien, nənə mhərer əknekīn ia nahatətəien səkimiaha, mhəpwəh nehekiriien, mho mə hiəskai.

14 Narimnari me pam səməme hiamo, tiho ia nokeikeiien.

15 Kimiaha hiəukurən mə Stefanas mine nərmama ia nəkwai nimwə səvənhi, irəha haməkupwən mhəni nīpərhiienien ia Iesu fwe profens nəha Akaea, nənə irəha həmwur pik ti nasituien ia nərmama me səvəi Kumwesən. Piak me, iakuə takini pehe tukumiaha i mə

16 tihəuvei pen nisaiien m nərmama sə ro me iamīnha irə, mine nərmama me pam səməme kamhowok mamhəsese pəri irəha minraha.

17 Nəpīn Stefanas, Fotunatas, mine Akaekas harier pehe rerik ragien, ti nəri nə mə nari auər a mə kimiaha hiəiwən, mətə nəpīn iakətoni irəhar rəmwhen mə iakinətoni kimiaha.

18 Irəhar haro iou iakuvehi napwisien ia rerik rəmwhen irəhar haro mwi ia kimiaha. Nərmama me iamīnha irə, ramasan mə tihəgnəgini irəha pwəh nərmama hətoni mhəukurən irəha.

Nəgkiariien sampam

19 Nakalasia me ia profens fwe Esia haməni ramasan tukumiaha. Akwila mine Prisila krouokeikei pik mə trouni ramasan tukumiaha ia nəghi Iərimənu səkitaha irəha nakalasia me səməme hamousəsīmwin irəha me ia nimwə səvənrau.

16:13: Sam 31:24, Efes 6:10

16:15: Rom 16:5, 1Kor 1:16

16:16: 1Tes 5:12

16:18: Fil 2:29

16:19: 2Tim 1:15, Wok Me

18:2,18,26, Rom 16:5

²⁰ Piəvtaha me pam ia kwopun i haməni ramasan tukumiaha. Tihəni ramasan tukumiaha me mhakei m kımiaha me ia nakeiien sə rəmher.

²¹ Iou Pol, iakamrai nəgkiariien i səvəi nıniien ramasan tukumiaha, mamrai ia rəgik atukwatukw.

²² Trini minuə iərmama riti rəpwəh nokeikeiien Iərimənu səkitaha, pwəh Kumwesən rəkwein ərəha irə. Iərimənu səkitaha, uvehe rə!

²³ Pwəh namasanien səvəi Iesu Iərimənu səkitaha ramarə tukumiaha.

²⁴ Pwəh nokeikeiien səiou ramarə tukumiaha pam səməme hiəuvəuvehe mhəno kuatia kımiaha Iesu Kristo. Ouəh, pwəh ro iamıhi.

16:20: Rom 16:16, 2Kor 13:12

16:21: Kol 4:18, 2Tes 3:17

16:22: Kal 1:8-9

Nəkukuə Ikinan
The New Testament in the Nafe (Kwamera) language
of Southeast Tanna, TAFEA Province, Vanuatu
Niutestamen long lanwis Nafe blong Vanuatu.
Le Nouveau Testament dans la langue Nafe de
Vanuatu.

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nafe (Nafe)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-06-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

26b0f540-c192-5878-be67-18ede9ab1416